

Số 177

Tuổi hoa

NĂM THỨ 11 — BẾN NGUYỆT SAN PHÁT HÀNH NGÀY 1 VÀ 15

Số 177

NGÀY 15 THÁNG 5
1972

CHỦ-NHIỆM :
CHÂN-TÍN

CHỦ-BÚT :
NGUYỄN TRƯỜNG-SƠN

THƯ-KÝ TÒA-SOẠN
CHÂN-HIỆP

QUẢN-LÝ :
VÕ-VĂN-HỮU

Tạp - Chí TUỔI - HOA
xuất bản vào ngày 1 và 15
mỗi tháng

Giá một năm 850đ. Miền
Trung và Cao Nguyên 900đ
Giá ủng hộ 1000đ trở lên.

Thư từ bài vở gửi :
CHÂN HIỆP

Bưu phiếu, Chi phiếu và
hiện kim xin đề :
Quản lý VÕ VĂN HỮU

Tòa Soạn : 38, Kỳ Đồng
SAIGON-3 - Đ. T. 99.034

● Mua báo dài hạn xin
trả tiền trước. Muốn
thay địa chỉ mới xin vui
lòng cho biết địa chỉ cũ.

ĐỌC TRONG SỐ NÀY :

Đoàn ca vào Hạ	LYNH THANH THẢO	3
Ngày tháng giao mùa	PHẠM THỊ DIỄM PHÚC	6
Nguồn sữa ngọt tuổi thơ	VÕ QUÊ	8
Những ngày cuối năm	HYDRO	14
Ngày hạ xanh mơ (thơ)	LYNH THANH THẢO	18
Bốn mùa	BỖ THỊ HỒNG LIÊN	40
Cái tông đơ cạo hớt	LÊ HẰNG	21
Kẻ phản bội (tranh)		

TRẦN GIAO — NGUYỄN TÀI 27

Đoàn quân dũng cảm	HOÀNG ĐĂNG CẤP	33
Tuổi Hoa thắc mắc	HOÀNG ĐĂNG CẤP	42
Những vấn đề của Tuổi Hoa	CHÂN HIỆP	45
Dzic-Dzacc	TRANG VY	48

ĐỒNG CỎ NON :

Khi em về (thơ)	TRẦN THỊ PHƯƠNG LAN	51
Lá thư mùa Hè	LÊ THỊ THU HƯƠNG	52
Buổi trại cuối năm	SƯƠNG MAI	56
Tranh bìa : Tiếng sáo vào Hạ	của VIVI	

□ LYNH THANH THẢO

Đoản Ca

vào Hạ

Em có nghe tiếng hát mùa Xuân ngọt ngào đưa nắng ấm vào khu vườn xanh tươi mùa hạ? Một ngày nồng hương gió trên nhành cỏ xanh thờ dại, như một thoáng bờ ngõ, ngọn gió vàng bay đến khu vườn mùa với những chiếc lá xanh, những cánh phượng đỏ, những nhành cỏ non cùng tiếng chim ca bài « hạ trắng ».

Ngày trời gió vàng hương, ngày ngọc ngà thần thánh, những ngón tay mềm thần thoại ru em vào giấc ngủ êm mùi hương trầm, đông đưa trên phim nhung từng nhạc điệu thánh thót, dịu dịu của những âm thanh vang vọng. Như ước mơ em sẽ ngủ yên trong vùng trời thơ ngây thần thánh — Và giấc mơ không tên gọi sẽ thật đẹp, thật xinh.

Em hãy bước vào khu vườn xanh ngát hương mùa hạ, khu vườn của giấc mơ xinh đẹp đó. Áo trắng ngan hiền đưa em vào khu vườn hương mơ ngút ngàn dấu ái. Với sách vở một lần quên lãng, bút mực một lần không giữ trong tay, ngày tháng vẫn hoài vô tình không hay biết những ước mơ nào tiềm ẩn trong em.

Vẫn những mến thương những ngọc ngà của một thiên đường chưa đánh mất, dù thiên đường thật nhỏ bé chỉ một mình em trong đó, thiên

đường còn thấy được, còn nắm giữ trong tay. Nhưng em hoài hoài nuôi tiếc, như mất mát một vật gì đã vụt khỏi tầm tay, đã không còn nơi vùng tâm thức. Thôi xin một lần thấp sáng lên ngọn nến hồng bên sách vở mến thương ngàn đời dấu ái.

Em có nghe bước chân mùa hạ đến gần theo thời gian qua vội, ngày tháng không muợn phiền tiếc nuối, ngày tháng vẫn xanh mãi ước mơ. Mùa hạ đến đây với sách vở chất đầy những chữ, với ngôi trường khép kín, với thầy với bạn chia xa, với mùa thi gần kề và với bao hoài vọng ngút ngàn trong gió.

Thôi nhé em, giã từ đi con đường nhỏ dẫn đến trường, lớp học thân quen, thầy kính yêu, bạn thương mến. Những cánh phượng xinh xinh vương buồn với những bước chân áo trắng... Rồi cổng trường ngủ yên không đón mừng những bước chân chim nhỏ, rồi thầy bạn xa dần, rồi thương yêu chấp cánh... giã từ đi em nhé. Một lần đưa tay chào em có nghe niềm tiếc nuối dâng cao?

Em hãy hát lên khúc nhạc diệu êm trong gió nồng hương dấu ái. Mây vẫn vũ bay bay đưa tiếng hát lên thật cao, đang đưa theo từng phiến sâu tuổi nhỏ. Như một buổi chiều nào cuối tuần với những giờ học miệt mài trong lớp, em ngồi nghe thời gian qua thật chậm, một chút nắng buổi chiều còn sót lại trên đám lá cây trước cửa lớp, một chút bờ ngõ lãng quên lời thầy giảng đề văn vờ theo những tia nắng cuối cùng của một ngày. Có phải đó là những ngọc ngà thần thánh trong vùng vô thức suy tư chưa một lần khởi động? Vâng, có lẽ như thế.

Em có nghe một ngày giao mùa bắt đầu? Một ngày khai mùa? Một ngày vào hạ? Những xoay vần tiếp nối bốn mùa không dứt. Mùa Xuân đã xanh xao nét gầy trên tay em, em hãy mở rộng vòng tay đón mùa hạ vào khu vườn xinh tươi. Dù biết rằng mùa hạ rồi sẽ theo mây bay đi như mùa Xuân đã không còn, mùa thu sẽ đến kế tiếp những ngày dài lạnh buốt mùa đông... Cứ thế và cứ thế, em vẫn hoài đứng trên triền tháng năm nghe bốn mùa qua nhanh, nghe tuổi hồng thấp sáng trên những ngọn nến sinh nhật... Định luật thời gian không thay đổi theo những trị số đổi thay. Em hãy đưa tay dẫn dắt mùa hạ đi trên từng ngày dài ngà ngọc, từng ngày của một mùa trong năm.. như bốn mùa, như bao nhiêu mùa đã qua và sắp đến.

Em hãy gọi tên một mùa hạ xanh ngát hương thơm tiên, chất chiu từng kỷ niệm lần đầu, lần cuối cho em đề mai này khi không còn trở

lại một lần thứ hai — mùa hạ của năm nay, như một giờ ra chơi, một lần nghỉ hè trong quãng đời cấp sách. Em hãy bước đi, hãy cười, hãy hát, hãy nói lên tất cả những gì còn tiềm ẩn nơi tâm thức với tất cả hồn nhiên, tất cả ngọc ngà thần thánh — Như trong hoang đường thần thoại thuở nào xa xưa lắm, em chính là nàng tiên áo trắng thật ngoan hiền, hãy múa lên vũ khúc tuyệt vời trong thiên đường em sống — thiên đường chưa một lần ghi dấu bước chân ai, nơi đó không có bốn mùa luân chuyển, không có lớp bụi thời gian che lấp tuổi hồng, để em mãi mãi nghe ước mơ ngút ngàn trên chuỗi ngày hồng thần thánh.

Em có nghe lời thánh ca vang vang trên thêm giáo đường thấp sáng ngọn nến tin yêu? Hỡi nàng tiên áo trắng, thiên đường em mơ rồi một lần sẽ tan biến theo với bụi hồng nhạt nhòa, khi bạn bè lìa xa, khi trường yêu vắng bóng em ngày ngày hiện diện. Ngọn nến thấp sáng trong giáo đường vang vọng lời kinh, buổi chiều rồi xuống, một chút nắng, một chút mây, một chút hương bay trong gió...

Em có thấy gì đổi thay? Có thấy xót xa nghiền ngẫm? Muốn trở lại dù một lần khung cảnh cũ thân quen nơi mái trường yêu dấu, muốn sống lại dù một phút trong không khí mến thương. Khi còn giữ trong tay em không cho là quý giá, nhưng khi đã xa rồi, đã vượt khỏi tầm tay, em mới thấy đó là ngà ngọc, là ngát hương dấu ái. Có phải thế không em?

Em hãy lặng yên một mình nghe một ngày đi qua, nghe từng khoảng thời gian trôi xa... Để em thấy ngày chia ly rất gần, ngày chia xa không còn bao lâu nữa. Gom góp hết những dấu ái những mến thương của một thiên đường thần thánh nồng hương màu trắng. Gom tất cả sách vở, bút mực và những lời thầy giảng dạy, tất cả và tất cả, gom góp lại để làm hành trang cho ngày mai, cho những đoạn đường sắp bước chân đến. Một lần nữa thấp sáng lên ngọn nến hồng của tuổi, đếm cho đủ những ánh nến vừa thấp sáng, giữ cho tròn những ngày thơ, những hương xưa thần thoại, thấp cho sáng vùng tâm linh trơm xanh ước mơ của tuổi, giữ cho đầy trong vòng tay những gì ngút ngàn vời xa, những gì nồng hương ngà ngọc.

Tất cả xin gom lại để hoài hoài giữ mãi cho dù ngày mai lìa xa trường cũ với nỗi tiếc khi chia tay, với những thơ ngày trọn giữ bên sách vở làm hành trang ngày mới lớn:

(xem trang 44)

NGÀY THÁNG GIAO MÙA

● PHẠM THỊ ĐIỂM PHÚC

Mầm chán nản chớ len vào niên
thiếu,
Chớ len vào sớm quá, tội em mà !
Em nghe như trời ấy vẫn còn xa,
Em chầm chậm để mong còn xa
mãi,
Hãy là hoa xin hãy khoan là trái,
Hoa nồng hương mà trái lắm khi
chua.

— TÓN NỮ THU HỒNG —

CƠN mưa đầu mùa đến thật nhẹ nhàng. Tiếng mưa trâm ấm ru hàng thông thêm thiếp giấc ngủ. Từng sợi mưa mong manh giăng mắc phủ kín khung trời cao nguyên. Cuối chân mây xa tít tắp, dãy núi Bà im lìm trong dáng đắp trâm tư.

Mưa Đà Lạt thật buồn, làm em nhớ đến Ban mẹ thuật nhiều ghê cơ ! Mưa trên đó cũng đìu hiu và lạnh lẽ như ở đây vậy. Nhắc đến Ban mẹ thuật em càng thêm nuối tiếc tuổi nhỏ dại khờ trên miền Thượng heo hút xa xăm ấy. Ngày tháng bé bỏng bình thường bên cạnh những khuôn mặt ngộ nghĩnh, những nụ cười thật thà dễ thương, những trò chơi đơn sơ mộc mạc, những buổi tung tăng trên nương rẫy mệnh mông ngút ngàn...

Ngày xưa thân yêu của em êm
đềm như nhịp mưa rơi đều đặn.
Đã chẳng bao giờ em nghĩ một

ngày nào đó, lâu thời sẽ thanh
thân từ già ra đi. Thanh thân
như trời Xuân Hạ giao mùa.
Thanh thân như phấn thông
vàng rơi ngập con đường mòn
trên sườn đồi. Trong khoảng khắc,
hình như có một cảm giác bàng
khuàng, nhớ nhung mơ hồ len lén
vào trong hồn. Bao nhiêu kỷ niệm
thân yêu hiện về, rộn ràng trong
kỷ ức.

Tuổi thơ em vẫn còn đây, vẫn còn hiện diện nơi em. Được đánh dấu bởi ngày hai buổi sáng, trưa cắp sách đến trường. Bởi đôi mắt nai hơn hờ pha nét tinh nghịch trong lớp học. Bởi điệu chim vành khuyên rộn rã mỗi lần tan trường. Bởi nụ cười rạng rỡ trên môi. Bởi những viên ó mai cát đầy trong ngăn cặp. Bởi những cánh hoa rừng hoang dại ép thật gần thân trong trang vở. Và nhất là bởi em hãy còn sống trong vùng vên thương tràn trề của ba mẹ. Còn sống trong ánh mắt bao dung của ba, trong vòng tay chở che ấp ủ của mẹ. Hãy còn phụng phịu khi nghe gọi bằng những tên quen thuộc, là « chó con », là « bé ti »...

Những ngõ ngách trong hồn em
vẫn xanh ngắt cỏ non. Vẫn riu rít
lời chim hót đầu ngày. Vẫn được
kết bằng những phiến mây mùa
hạ. Vẫn uơm những mơ ước thiên
đường ngày thơ. Vẫn tin tưởng, say
sưa với câu chuyện cổ tích thần

tiền. Tuổi hoa mộng của em chưa
mất. Chưa tàn tạ. Chưa là tia nắng
lắt lay trong hoàng hôn điệu vơi.
Chưa là giọt sương long lanh sắp
tan loãng vào miền không gian
vắng lặng .. Mà sao em như có linh
cảm rằng một mai này tuổi thơ
sắp vĩnh viễn xa em. Tuổi thơ ơi !
Em còn nghe gửi gần lắm mà ! Xin
tuổi thơ đừng là quả bong bóng
vuột khỏi tầm tay. Để em đừng bồi
hối, ngẩn ngơ trông theo bóng
dáng trên trời cao vơi vơi.

Ở lại với em tuổi hoa ngà ngọc,
Đẹp như câu chuyện thần thoại
hoang đường
Đừng cho hồn em hãi hùng gió lốc.
Đừng gieo hồn em phiền muộn
chán chường

Những điều em nghĩ, những lời
em nói, tất cả đều chỉ là nguyện
xin. Em yếu đuối, bở ngỡ hương

nhìn tương lai, xót xa luyến
thương quay nhìn dĩ vãng. Ấu
thời thêu thùa mây ngũ sắc, rực
rỡ như cầu vồng. Em nghe có cơn
gió xa lạ nào chở chuyen một ít
lắng lo, một ít tư lự về tặng em.
Và em ngập ngừng đón nhận. Thời
gian hiện tại có phải là biên giới
ngăn cách hồn nhiên và ưu tư
không nhỉ ? Bước chân của em
hẳn sẽ vô tình bước vào một thế
giới xa lạ. — Xa lạ với em, với
những dấu yêu thân thiết. Em đã
bắt đầu biết xao xuyến nghĩ suy
nghe từng giọt mưa trần trở. Đã
bắt đầu buồn vu vơ thấy chiếc
lá ngàng ngở lìa cành. Chao ơi,
nếu đem những ý tưởng hồn
độn này kể cho mẹ nghe. Thế nào
mẹ cũng cười xoa và mắng yêu.
« Cứ nghĩ ngợi vớ vẩn không thôi !
Sao « chó cưng » của mẹ đa đoan
lắm thế ? ». Mẹ nói vậy chứ con
vẫn biết mẹ hiểu con nhiều. Vì,
còn ai cảm thông con hơn mẹ ?
Nhất là, ngày trước mẹ cũng từng
trải qua giai đoạn này. Hẳn mẹ
cũng nghĩ, cũng mộng mơ, cũng
đã mang trạng thái như con vậy !
Phải không hở mẹ ?

Trên trời, phiến mây xám còn
chịu nặng bản khoăn, và mưa vẫn
hoài vắn vũ. Em khe khẽ thầm thì
với cơn mưa mùa hạ :

Giữ lại cho em tiếng cười rộn rã
Để hồn em chẳng bao giờ tịch liêu.
Hoa bướm ơi đừng bắt em xa lạ
Với thuở ấu thơ hoa dẹt nắng thêu.

Em còn ngồi với xao xôn tư lự.
Mưa hoài rơi những giọt buồn tênh
muộn phiền.

PHẠM THỊ DIỄM PHÚC

Đồng dao

nguồn sữa ngọt

TUỔI THƠ

HƯƠNG Giang!

Trong cánh thư gửi về hôm trước em đã hỏi tôi thật kỹ về đồng dao. Về những tiếng hát, lời thơ tuyệt vời của tuổi nhỏ. Công việc bề bộn quá! Những điều bày tỏ cho em luôn bị gián đoạn nửa vời. Không thể nào thực hiện cho em sớm được.

Hương Giang! đừng có ý giận hờn. Chừ thì tôi có thể làm vừa lòng Hương Giang rồi đó, vì nay hè đã về, tôi được rảnh rỗi hơn. Tôi sẽ nói cho em nghe thật rõ ràng về những gì em hỏi — như trong lớp học tôi vẫn thường trả lời cặn kẽ những điều mà các em còn hoài nghi thắc mắc.

Hương Giang!

Nếu những người lớn có những lời ca đượm tình đất nước, quê hương đậm thắm chứa chan có những câu hát điệu hò đưa lối vào tình đôi lứa dạt dào, mộc mạc — như hôm nào tôi đã giảng trong lớp em — thì tuổi nhỏ Việt Nam cũng có một dòng tình cảm hồn nhiên phúc

hậu nổi lên nét đẹp trắng trong của môi hồng mắt biếc của chú Cuội, Ông Trạng, cái kiến, con Cò, lúa ngô, dưa đậu... nói lên lòng biết ơn của kẻ sinh thành ngợi ca những người đã mang đến tuổi thơ những tháng ngày êm đẹp: thầy giáo bạn bè vô cùng thân quý.

Hương Giang!

Từ đó tôi sẽ trình bày cho em rõ đồng dao dưới những tiêu đề:

- Đồng dao về luân lý.
- Những bài hát vui.
- Những câu đố nhi đồng.
- Những bài ca trong các trò chơi.

Hương Giang! em còn nhớ không, thuở còn bé tí chúng ta vẫn thường nghe chị, mẹ hát hoài từng lời ca dịu ngọt, dỗ ả vào những giấc ngủ bình an hiền ngoan và thân ái.

*Cái bóng là cái bóng bang
Mẹ càng yêu bé, bé càng làm thơ
Mai sau bé đỗ ông Đồ
Đi vồng lá sắn, đi dù lá khoai*

Mẹ yêu ta, mẹ thường lo lắng cho ta những lời chân thật tuyệt vời mẹ khuyên.

Muốn sang thì bắc cầu kiều,
Muốn cho hay chữ thì yêu lòng thầy,

Từng việc, từng điều, mẹ thường nhắc nhở, cha luôn dặn dò, cho ta những bài đồng dao luân lý sâu xa.

Cá không ăn muối cá ươn,
Con cãi cha mẹ trăm đường con hư
hay có khi ta bảo nhau nghe :

Em thì đi cấy ruộng bông
Anh đi cắt lúa để chung một nhà.
Đem về phụng dưỡng mẹ cha
Muốn đời tiếng hiếu người ta còn truyền.

Rồi từ nguồn tình cảm dịu dàng, lành lạng chúng ta được truyền lại đó, tuổi thơ ta lớn lên, sống trong sự ấp yêu chiều chuộng của mọi người, như chị, cha mẹ, ta cũng biết làm thơ biết hát ca đón mừng đời sống, không có hình ảnh nào, đồ vật nào, loại thú, chim muông nào không lọt vào đôi mắt láy đen của tuổi thơ kể cả chú Cuội — một nhân vật huyền thoại ở cung trăng xa tít cũng được ta nhớ đến.

Chú Cuội đứng giữa mặt trăng
Cầm riêu cầm rạ (rạ) dõn sảng
kiêng kiêng

Đem về làm nốt làm thuyền,
Đi buôn đi bán té tiền cho vay.

Có khi vì Cuội biếng nhác, lơ là công việc nên ta gọi chú Cuội bằng « Thằng Cuội » nữa cho bỏ ghét :

Thằng Cuội ngồi gốc cây đa,
Bỏ trâu ăn lúa gọi cha ơ ời,
Cha còn cắt cỏ trên trời,
Mẹ còn cưỡi ngựa đi chơi cầu vồng

Từ thằng Cuội qua « ông Tráng »
tuổi thơ thường trêu chọc :

Ông giăng ông giăng
Ông giăng búi tóc
Ông khóc ông cười
Mười ông một cổ
Đánh nhau lỗ đầu
Đi cầu hàng huyện
Đi kiện hàng phủ
Một lũ ông già
Mười ba ông điếc.

Lối nói mông lung của tuổi thơ ta thật tài tình từ ông Giăng kéo qua ông huyện, ông phủ thấy mà buồn cười — cho đến các chú thợ tuổi nhỏ cũng không quên.

Kéo cưa lừa xẻ,
Thợ khoẻ còm vua
Thợ thua còm làng
Thợ nào dẻo dăng
Về nhà bú tí.

Có nhiều bài đồng dao chúng ta thấy gần như vô nghĩa, nhưng nếu nhận xét kỹ, đó lại là một kho từ ngữ vô tận, giúp cho tuổi nhỏ được biết nhiều chữ.

Chú bé bắt được con Công,
Đem về biếu ông,
Ông cho con gà,
Đem về biếu bà,
Bà cho quả thị,
Đem về biếu chị,
Chị cho quả chanh,
Đem về biếu anh
Anh cho tu hú,
Đem về biếu chú,
Chú cho buồng cau,
Chú thợ đánh nhau,
Buồng cau trả chú
Tu hú trả anh,
Quả chanh trả chị,
Quả thị trả bà,
Con gà trả ông,
Con Công phần tôi,

Ngô nghĩnh quá Hương Giang hi,
chưa hết đâu con nít chúng ta có
những lối nhìn ngược đời — như
đoạn về sau đây, Hương Giang :

Nghe ve, nghe ve,
Nghe ve nói ngược,
Con chim làm tổ dưới nước,
Con cá làm tổ trên cây,
Người chết đi cây,
Người sống nằm ngay giữa lộ,
Thuyền chèo trên bộ,
Ngựa chạy dưới sông,
Cá ăn trên đồng,
Bò ăn dưới nước,
Mấy đời nói ngược dễ nghe,
Con voi ấp trứng sau hè,
Con cá cao bánh dễ cỡi,
Con heo ăn cỏ đồng mồi,
Con trâu ăn cám trong chuồng
Tháng năm nước đã vô buồng
Tháng mười ta ngồi chờ lụt.
Thợ rèn nấu xôi cúng Bụt
Thầy tu đập đét đập de,
Cả bầy cá mai hè hè lại ăn
Bao giờ cho cá ăn heo,
Chuột nhắt ăn mèo,
Cỏ củ ăn trâu,
Gà con tha quạ bay thâu mịt mù.

Hay tinh quái hơn :

Cán lợn thì đắng,
Bò hòn thì bùi,
Hương hoa thì ỏi,
Nhất thơm là cá,
Đàn ông to vú,
Đàn bà rậm râu,
Hay cần là trâu
Hay cày là chó.

Qua những đoạn trên, Hương
Giang nhận rõ lối nhân cách hóa
loài vật thể nào rồi, bài sau đây
cũng ngô nghê lắm :

Cóc chết bỏ nhai mề côi
Châu ngồi châu khóc chàng ôi là
chàng.

Ênh ương đánh lệnh đã vang
Tiền đâu mà trả nợ làng ngóc ời !

Thảo mộc, thực vật ở đây cũng
mang vóc dáng người :

Lúa ngô là cô đậu nành
Đậu nành là anh dưa chuột,
Dưa chuột là ruột dưa gang,
Dưa gang là nàng dưa hấu,
Dưa hấu là cậu lúa ngô,
Lúa ngô là cô đậu nành,

Với tài nói lối dí dỏm kia hẳn
Hương Giang đang bật cười cùng
tôi, không ngờ còn bé nhưng tuổi
nhỏ ta lại có những nhận xét tinh
quái và thông minh đến thế.

Hương Giang.

Tôi còn nhớ tuổi ấu thơ, may
mắn ở làng đã được sống qua một
khoảng thời gian êm đẹp những
tối mát trời, có trăng sao vàng vọt
bên dùm rơm khô, dọc theo những
bãi cát vàng của dòng sông hoặc
trước sân đình làng, khoáng đạt.
Lũ trẻ chúng tôi thường tụ họp
hát ca, chuyện trên môi nhau những
nụ cười ngọt lành, tươi tắn. Thử tài
nhau qua những câu đố thanh tao,

lịch sử, địa lý. Ngợi ca lòng ái
Quốc yêu quê... thật thông minh
và nặng phần sáng tạo.

Tôi còn nhớ những câu thiên
nhiên :

Đêm thì mẹ mẹ con con
Ngày thì chết hết không còn một ai,
Còn một ông Lão sống dai
Nhấn nhún nhỏ nhỏ không ai dám
nhìn

(Trăng sao và mặt trời)

Lâm liệt uy phong
Mây hồng che phủ
Bao nhiêu thú dữ
Đều phải phục tùng

(Quả núi)

Về lịch sử :

Nực cười châu chấu đá voi
Tưởng rằng chấu ngũ ai dè xe
nghiêng

(Lý Thường Kiệt)

Về Địa Lý :

— Nghe mây hay chữ
Đố thử đỏi lời
Ở mỏ đá nổi
Dư trời nói nghe
Tao không hay chữ
Đáp thử đỏi lời
Ba lòng có làng đá nổi
Dư trời là Thừa Thiên

Về đồ vật thì có những câu :
Một đàn cỏ trắng phau phau
Ăn no tắm mát rửa nhau đi nằm
(chén bát vừa rửa xong)

Hay đố về loài vật :

Bốn người dầm dãi
Một người phất cờ
Hai người lẳng lơ
Hai người quạt mát

(con voi)

Còn thảo mộc thì có những câu :

Da cóc mà bọc trứng gà
Mỡ ra thơm phức cả nhà muốn ăn
(quả mít)

Câu đố đồ vật thì có những câu
sau nói về quê cha đất tổ :

Có kia mã đồ hồng hồng
Cỏ đi lấy chồng cỏ bỏ quê cha,
Ngày sau tuổi hạc mau già,
Quê chồng cỏ bỏ quê cha lại về.

(nồi đồng)

Tương tự có những câu đố nói
lên lòng kính yêu cha mẹ :

Cái gì như thề khí trời
Ngày đêm quanh quần nằm nơi
cạnh mình
Không hương, không sắc, không
hình
Không hình không sắc mà mình
thông qua

Qua những câu đố tiêu biểu
trên, chắc Hương Giang đang
nhìn, đang nghe bằng lòng thần
phục, bằng lòng thần phục tinh
thần sáng tạo của trẻ thơ nhờ sự
lanh trí cùng óc ganh đua của
tuổi nhỏ, hiểu thắng nhưng không
kênh kiệu, biết đề cao quê hương,
lời hờn trách ban đầu « cỏ đi
lấy chồng cỏ bỏ quê cha » trong
câu đố trên đã được trả lời thật
lẹ « Quê chồng cỏ bỏ, quê cha
cỏ về » đã cho ta thấy sự ràng
buộc của đất đai, của giếng mặt
cầu ao trên quê hương ta với nhiều
nét đẹp. Hương Giang cũng đã
thần phục sự quan sát, nhận xét
tinh tế của tuổi trẻ qua những
câu đố về loài vật (con Voi) về
hiện tượng thiên nhiên (trăng
sao, mặt trời) như chúng ta vừa
nhắc tới.

Hương Giang ơi !

Đố nhau chán rồi em có thể
cùng tôi dự các trò chơi của tuổi

nhỏ nghe Hương Giang. Này nhé !
 Tôi kể cho Hương Giang nghe về
 phía các bé gái có những trò chơi
 như : Nhảy dây, cò cò, đánh
 chuyền, năm tiền liên quan, bỏ
 khăn... bên phần các cậu bé trai
 trò chơi có vẻ mạnh hơn như :

« Cẩn củ u chịu » lên đồng roi,
 lên đồng chổi bắt kim thang, ù
 mồi.

Hoặc có những trò chơi mà
 nam nữ đều chơi chung như : Ma
 rà, chơi điều, đập mạng, đếm sao,
 ú tím... nhiều lắm, kể không hết
 Hương Giang à ! Và đặc biệt là trò
 chơi nào cũng có những bài hát
 ngắn kèm theo tạo niềm vui lớn
 rộn đã qua âm thanh trong sáng
 nhẹ nhàng nhưng vô cùng linh
 động.

Hương Giang đã hình dung được
 chưa những cánh điều lộng gió,
 đủ mọi màu sắc, đủ loại điều cá,
 điều trắng, điều quạ, điều bướm,
 điều dơi... Gần đây hơn có điều
 tàu bay nữa Hương Giang đã nghe
 chưa tiếng sáo điều vi vu trong
 trăng và tiếng hát đuổi nhau ?

*Cây bên ta lá bên Ngó
 Cái ngọn cây bồ, cái gốc cây tầm.*

Trong khi cột điều vào một gốc
 cây nào đó mặc cho gió đùa điều,
 ngồi lại đây em cùng các bé gái
 chơi trò bỏ khăn. Bắt đầu Hương
 Giang hí !

*Mùi xoa mùi xoa,
 Tao cho xuống đất,
 Đứa nào sợ quắt,
 Rờ lại phía sau,
 Đứa nào sợ đau
 Mau mau chạy trốn*

Ơ tề ! Hình như có đôi má nào
 đang phụng phịu bên kia, đôi mắt

ngời trắng hình như đang rung khóc
 — mây quất tao đau quá, không
 thêm chơi nữa, chơi ma rà đi. Chiu
 bé chúng ta bốc thăm chọn người
 làm ma rà, chọn xong, tiếng hát lại
 đồng vang.

*Thả đĩa ba ba,
 Chờ bắt đàn bà,
 Tha tội đàn ông,
 Cơm trắng như bông,
 Gạo tiền như nước,
 Sang sông chèo dò,
 Đồ mắm đồ muối
 Đồ chuối hạt tiêu,*

.....

Trò chơi này xong, trò chơi
 khác tiếp theo thay đổi hoài không
 chán. Hay chúng ta đếm sao trời,
 hay chơi những trò chơi khác, tập
 vòng nhé !

Tập vòng vòng tay nào không, tay
 nào có
 Tập vò vó, tay nào có tay nào
 không.

Những bàn tay xinh xắn đưa lên,
 có những cánh tay cầu bầu chưa

rửa sạch, một chú bé chột tách khỏi đàn, lén nhặt một con rơm bỏ lên đầu một trong những cô bé và vỗ tay reo :

*Trên đầu có lơ lơ vò
Gọi ta học trò, ta chỉ rúc cho.*

Cả lũ nhìn nhau, chột hiểu. Học trò, học trò hai tiếng dễ thương làm sao, ầu yếm làm sao, niềm kiêu hãnh tuổi thơ đó Hương Giang, thực tuyệt vời, triu ái, Hương Giang còn nhớ chứ ?

— Học trò đi học đường xa
Đi lâu mỗi sáng bắt cha cõng về
— Học trò đi học đã về
Cơm canh chưa chín ngồi trẻ mới ra

Nhưng đêm khuya rồi. Trăng lặn, sao mờ, tiếng chi, tiếng mẹ gọi đằng kia. Ti ời ! Hương ơi ! Thấm ời ! Lại ời ! ... Âm thanh kéo dài ngọt lịm, gọi các em bé về trong vòng tay chỉ tay mẹ, ngủ một giấc dài đầy những ước mơ lũ trẻ rời nhau, lặng lẽ có nhiều em còn đứng tiếc nuối vắn vơ, mãi đến khi thấy mình còn đứng một mình mới « tũn tũn » ù té chạy. Hương Giang ! Tôi hiểu rồi, bây giờ em đang buồn vì quá khứ kia không còn nữa. Hình ảnh tuyệt vời dấu yêu kia chiến tranh đã hoả thiêu cùng lúc với lũy tre, mái rạ... Đàn trẻ lớn lên giữa buổi qua phân thể hệ sau lớn lên cũng mù phai đi tuổi ngọc, hồn vàng. Tất cả chỉ

còn trong kỷ niệm.

Hương Giang !

Đồng dao nói hoài không hết, kể mãi vẫn chưa xong, trong cánh thư sau tôi sẽ chép cho em những bài hát ngắn của nhi đồng, chỉ tiết những trò chơi khác... Tôi sẽ trả lời cho em câu hỏi về « Lòng hiếu hạnh trong ca dao » em chờ nhé.

Hương Giang !

Mong sao những điều tôi vừa nói với em nghe đã có thể giúp em hiểu được phần nào về ca dao nhi đồng, giúp em tìm lại vóc dáng mình từ thuở nào còn bé. Cái ngày Hương Giang nghe chị mẹ hát ru :

*Em (con) tôi buồn ngủ buồn nghe,
Con gà cục tác con dế mọc sừng,*

Ngủ đi Hương Giang đừng để tuổi thơ bay mất, đời hồn nhiên phải giữ mãi mãi trong em, đừng buồn đừng âu lo. Tuổi nhỏ ta có quyền hy vọng, gắng lên Hương Giang ! Vui lên các em. Giấc ngủ đêm nay, biết đâu em đang cười thích thú khi thấy trong mơ :

*Con voi con voi,
Cái voi đi trước
Hai chân trước đi trước
Hai chân sau đi...*

Thân ái chào em ! Hương Giang.

VỖ QUẾ

Đọc và cử động : *tuổihoa

Tờ báo dành cho tuổi học trò Việt Nam

Những ngày cuối năm

HƯƠNG đứng nhìn những vũng nước loang lổ ở khắp sân trường lòng chợt buồn man mác. Từng chùm phượng đỏ ối đông đưa theo gió chiều như gọi trong Hương hình ảnh chia ly của ba tháng hè sắp đến. Xa lớp học, xa những khuôn mặt thân ái của bạn bè, những ngày cuối năm đối với Hương bây giờ là khoảng thời gian kéo dài sự luyến tiếc và bao nhiêu kỷ niệm trong tâm hồn. Một bàn tay đập nhẹ lên vai khiến Hương giật mình quay lại:

— Mơ mộng gì đó, ngồi xuống đây chơi với Linh.

Tiếng trong trẻo của cô bạn gái xinh xinh với mái tóc Nhật bản khiến Hương chợt thấy vui lạ lùng. Ngồi xuống cạnh hân Hương vui vẻ:

— Máy hôm rày bồ có thư của chị ấy không?

Hân mỉm cười bí mật đưa tay

vuốt mái tóc làm duyên, lảng sang chuyện khác:

— Linh định lập nhóm viết báo đó mà không biết lấy biệt hiệu gì bây giờ.

Một ý nghĩ thoáng qua tri Hương khiến Hương chợt nhớ đến cô quốc văn: hay là mình hợp các bạn làm báo đề tặng cô vậy, chỉ có thế mà mình chả nghĩ ra. Hương đập tay vào vai Linh khiến hân giật mình:

— Gì vậy?

— Hương chợt nghĩ đến cái này hay lắm. Đoạn Hương trầm giọng nói nhỏ chỉ đủ cho hân nghe:

— Cuối năm rồi đó, mình nên làm một tập san đề tặng cô Phương đi, coi như món quà lưu niệm vậy mà, bồ chịu không Hương sẽ mời nhóm bồ cộng tác.

Linh gật đầu cười má lúm đồng tiền trông xinh tề.

— Ủ, ý kiến hay, có điều còn hai tuần nữa nghỉ học rồi sợ không kịp.

Hương nhún mặt :

— Gì mà không kịp, miễn mình có thiện chí cố gắng là được, mình chép tay chữ bộ quay Ronéo sao mà sợ lười, mình làm một quyển đề tặng cô thôi nếu không kịp thì hề đến nhà cô chữ đừng trao tại lớp. Bây giờ bồ với Hương lo thuyết phục các bạn gửi bài rồi mình sẽ nhờ Phi chọn bài giùm, bồ đồng ý không ?

Nhỏ Linh có biệt hiệu là Linh « nheo » gật đầu háng hái làm Hương thấy tin tưởng ghê nơi.

Những ngày sau cả bọn bận rộn với công việc làm báo nên chả còn thì giờ dzung dzăng, dzung dzề như trước. Cứ ăn cơm trưa xong là Hương lo dzọt đến trường sớm chứ không thông thả như mọi khi, thì giờ đối với Hương mấy lúc rầy còn quí hơn vàng nữa. Mấy nhỏ em Hương thấy thế thì ngạc nhiên lắm lắm mà chúng có rủ đi chơi cũng chả thêm đi đề ngồi mà nghĩ văn chữ. Chọn bài xong thì đến việc đặt bút hiệu cho mỗi đưa và cho tờ báo nữa. Thật là khổ, cứ đưa này bàn ra, đưa kia tán vào chả đưa nào chịu đề tên thật của mình cả, Hồng Nga thì cứ luôn miệng hỏi Hương :

— Chọn bút hiệu gì giờ, bồ chọn giùm ta đi.

Hương đáp đại :

— Lấy bút hiệu Ngọc Thổ đi, chả ai biết bồ đâu.

Thế mà con nhỏ chịu ghê còn cười toe toét nữa đấy. Chọn cho các bạn cả rồi Hương mới chợt nhớ đến mình. Chết thật chả nghĩ ra

bút hiệu gì nữa cả, Thùy Nhung đề nghị :

— Bồ lấy bút hiệu Hydro đi, tên bồ có hai chữ H, H 2 chính là ký hiệu của chất đó rồi còn gì nữa.

Hương gật đầu :

— Ủ, nghe nó là lạ.

Như vậy là xong một việc, còn tên tờ báo cả bọn bàn luận một hồi và đồng ý chọn « Hoa học trò » làm tên tờ báo. Thế là chỉ còn việc trình bày và bài vở. Hương mua giấy vẽ bìa rồi nhờ Ngọc Nhận trình bày ở trong. Chưa gì mà cả bọn đã trầm trở : xinh ghê nơi, dễ thương ghê nơi... thật rồi rít cả lên. Tui Hương nhờ Phi viết bài giùm và cứ dạn lui dạn tới :

— Viết thật đẹp, thật cẩn thận đấy nhé, phải rõ ràng, không được viết sai đấy... v.v... và v.v... Ôi thôi đủ thứ khiến hân phát cáu lên, tui Hương phải nhờ đến hàng đậu đỗ bánh lọt mới dịu được cơn giận của hân ta.

Mấy ngày sau, Hương luôn đến nhà Phi để thăm chừng tờ báo không quên đốc thúc hân luôn miệng :

— Này, bồ viết lẹ lên chỉ còn bốn ngày nữa nghỉ hè rồi.

— Trời ơi mấy bồ không biết đấy chứ, ngồi viết cái này khổ lắm. Sợ viết sai mấy bồ cần nhẫn nại phải dò thật kỹ, phải nắn nót cho vừa lòng mấy bồ, viết nhanh thì sợ xấu đi, phải luôn túc viết, chọn mực đúng màu biết bao nhiêu thứ còn phải nghĩ kiểu chữ để viết cho đẹp nữa chứ.

Nghe hân tả oán mà Hương thấy tội nghiệp nên an ủi :

— Tui này biết bồ đầy thiện chí mà, nên chả dám nhờ ai hết phải

nhờ đến bờ mới được, thì gắng
gắng đẩy nhẹ.

— Đừng có lo, thiện chi có thừa.

Cả hai đứa nhìn nhau cười vui
về...

★

CHIỀU hôm sau đi học đến
giờ ra chơi Phi vội kéo Hương
xuống bàn hán rồi với gương mặt
thăm vào hán lời từ trong cặp tờ
báo thân yêu đã bị lem luốc cả một
khoảng bìa, Hương sững sờ muốn
khóc, nhẹ lạt từng trang lòng thấy
đau như cắt, Hương bối hán qua
dàng giận dữ:

— Sao vậy?

— Tối hôm qua Phi ngồi viết nốt
mấy trang còn lại vừa xong thì
thấy buồn ngủ quá nên để giữa
bàn chữ không cất vào tủ. Không
ngờ nửa đêm trời đổ mưa tạt vào
cửa ướt lem hời nào sáng ra mình
mới biết.

Phi chợt ghen giọng. Hương
nhìn hán an ủi:

— Thôi kệ, mình lại làm bìa
khác. Cứ để như vậy chỉ tháo tấm
bìa ngoài ra rồi dán bìa mới vào.
Bỏ viết xong rồi hờ?

Phi khẽ gật đầu. Hương cất tờ
báo vào cặp thì có tiếng chuông
reng vào lớp. Suốt buổi chiều
Hương chẳng nghe được một lời
giảng nào cả vì tâm trí cứ nghĩ đến
tờ báo thân yêu mà thấy buồn.

★

BÀI học về đến nhà, Hương
chợt thấy dáng anh Trường ngồi
ở Sa lông.

Nỗi buồn trong Hương như vơi
đi, Hương ôm cặp vào chào anh và

luôn miệng hỏi thăm tíu tít. Chả anh
Trường đi lính lâu ngày nay mới về
phép thăm nhà. Trông anh đen và
gầy quá cỡ. Sau buổi ăn tối Hương
vội dùng ba tắc lược để thuyết
phục anh vẽ bìa cho báo. Lâu lâu
mới nhờ anh một chút chớ lý, lúc
đầu anh nhản mặt không chịu:

— Eo ui thấy khiếp, vẽ cái này
Hương phải biết ít nhất cũng ba
ngày.

— Anh vẽ đơn sơ được rồi đâu
cần phải rườm rà.

— Thôi vẽ cho mấy cô đã tốn
công rồi lại sợ chê lên chê xuống
nữa.

— Không có đâu.

Tối hôm ấy Hương theo năn nỉ
anh muốn gầy lược, sau cùng anh
đành nhượng bộ cái tài « nói dai
như cóc cần » của đứa em gái và
xuống giọng:

— Thôi, lấy ra đây vẽ cho rồi.
Cứ đi theo năn nỉ hoài như người
ta thiếu nợ cô không bằng.

Hương chỉ chờ có thể vội lời từ học tử giấy, cọ, màu nước tất cả đều mới và nguyên vẹn :

— Anh vẽ đẹp đẹp nhé.

— Không biết, còn phải tùy hứng nữa. Thôi đi chỗ khác chờ người ta làm việc.

Chả dám cãi lời sợ anh đòi ý thì nguy nên Hương vội rút lên lầu và vì cơn buồn ngủ đang hoành hành nên Hương lên giường đánh giấc chứ không chờ xem tác phẩm của ông anh yên qui.

*

N G À Y hoàn tất tờ tập san là ngày cuối cùng của niên học, Hương giờ nhẹ từng trang giấy nâng niu chẳng khác gì em bé mới được búp bê. Cả bọn xúm nhau lại trầm trồ :

— Trời ơi, Hydro vẽ chi ác, bia « tuyết » ghê đi.

Ngọc Linh liếc thoáng.

— Nhất rồi đó nghe bồ.

Hương mỉm cười sung sướng nhưng không muốn lạm dụng tài năng của kẻ khác nên lên tiếng phản minh cùng cả bọn :

— Anh Hương vẽ đó, chứ có phải Hương đâu.

— Vậy là nhóm mình hèn ghê đó Hương nhỉ.

— Ủ, hèn thật các bồ phải nhớ công lao thuyết phục của tờ đó.

— Được rồi, tụi này sẽ đuổi bồ kem Dzũng mấy bồ chịu không ?

Cả bọn tán thưởng cái ý kiến có vẻ hợp tình hợp lý của Linh « nheo »

Hương nhìn tờ báo :

— Bây giờ định ngày nào đến nhà cô Phương đây ? Ngọc Anh lên tiếng :

— Ngày mai nhé, mai rảnh chứ mốt ta mắc đi hương đạo rồi.

Thùy Nhung phản đối :

— Không được, mai nhà ta có gió.

— Hăm ăn qua trời.

— Đâu có, phải ở nhà phụ việc chứ.

Hương quay sang hỏi Ngọc Anh :

— Bồ đi hương đạo buổi sáng hay buổi chiều ?

— Buổi sáng.

— Vậy chiều mốt tụi mình đi, mấy bồ đồng ý không ?

Cả bọn gật đầu cười, mặt đưa nào cũng hí hửng. Tưởng tượng đến lúc bước chân vào nhà cô, Hương nghe một niềm vui len nhẹ vào hồn lẫn cái cảm giác nao nao lo sợ. Hương nhìn tụi nó, mặt đưa nào cũng dễ yêu quá trời, tự nhiên Hương buột miệng :

— Vui quá chúng mày nhỉ ? Quỳnh Dung lên tiếng :

— Đi đến viếng kem Dzũng chứ, ta sốt ruột lắm rồi.

— Ủ, thì đi.

Cả bọn kéo nhau chạy xuống nhà đề xe, những tà áo trắng phất phới trong gió chiều trông tựa những cánh bướm của mùa hè.

HYDRO

NGÀY HẠ XANH MƠ

Mùa hạ về đây trong màn lá
 xanh
 Nâng lùa nồng hương áo trắng
 ngoa lạnh
 Một thoảng gặp tiếng bước
 chân chim nhỏ
 Nghe hồn lạc loài ngày tháng
 qua nhanh
 Một chút nắng hồng cho má
 thêm xinh
 Rộn rã lời chim hát khúc yên
 bình
 Những cánh phượng buồn vương
 chân áo trắng
 Trên thềm giáo đường vang vọng
 lời kinh
 Mùa hạ xanh mơ trong màu
 mắt em
 Ngà ngọc thần tiên chấp cánh
 êm đềm
 Ta ngắt cánh hoa xinh xinh
 màu trắng
 Nghe buồn chợt về trong mắt
 nhưng êm

Một chút mưa bay thêm hồng
 ước mơ
 Em hãy hát đi bài ca mong
 chờ
 Ngày tháng đông đầy ước mơ
 tuổi đại
 Một lần ghen ngáo đầu ai trong
 thơ

Mùa hạ đã về em có biết không?
 Ta nều thời gian đếm bước tuổi
 hồng
 Em giữ muôn đời cánh hoa màu
 tím
 Một mình chợt buồn em có biết
 không?

Một chút gió về phượng hồng
 bay bay
 Nhặt cánh hoa xinh nở trên
 tay gầy
 Như ước mơ nào xanh hương
 ngà ngọc
 Một ngày hạ buồn em khóc theo
 máng

Mùa hạ nồng hương cho trời
 giăng mưa
 Kỷ niệm ngày xưa thương mủn
 cho vira
 Trường cũ giờ đây không còn
 tiếng hát
 Em có thấy buồn theo bước
 dong đưa?

Một chút mây nương trong ngày
 chia xa
 Dáng nhỏ thơ ngây với nét ngọc
 ngà
 Em hãy nói đi những lời sau
 cuối
 Ta về một mình liếc nhìn hôm
 qua

Những ngày bố' đầu mùa hạ
 LYNH THANH THẢO

Cái tông-đơ của bố

● LÊ HÀNG

EM chỉ tay con bạn rồi nheo mắt rù rì :

— Nè, sắp nghỉ hè rồi biết chưa, đời tươi như phượng đến nơi rồi.

Nhỏ An suýt khẽ :

— Nói nhỏ chứ cô nghe được thì chết.

Em vẫn nao nức :

— Bố tao lại được tà tà ở nhà tuyệt há mày.

An che quyền vờ ngang môi :

— Sao được ở nhà ? Bố mày linh dù mà.

— Ô, linh dù chớ sao nhưng bị bó bột này, ở nhà lu bù này, tha hồ tội tao không nheo mày ơi, mày có mượn kẻ bố tao cho mày kẻ đó, bố tao dạy tao làm toán thần sầu a mày. Có bố ở

nhà tao nhất định đứng đầu cho mày coi. Bố tao kể chuyện vui không thể tưởng.

An gắt :

— Thôi, im đi, tao cũng ham nghe lắm, nhưng tao sợ cô lắm.

Em cũng ơ ơ nên đưa mắt nhìn cô, cô của em hiền, thương học trò nhưng nghiêm không chịu được. Đứa nào nói chuyện cô chỉ nói mỗi một câu : Mời đi ra ngoài. Rồi cô chống tay chờ mình đi ra mới chịu dạy tiếp.

Thấy hai mắt cô nghiêm cứ như tượng nữ thần, em đành khâu môi em lại cho yên thân. Em đành vẽ vờ trong trí em những ngày hè mà theo ý em tuyệt trần. Bố cũng nghỉ hè ở nhà, mọi năm bố đi biển biệt,

thỉnh thoảng ghé về nhà rồi lại đi. Mỗi lần bố mặc áo rằn ri đội cái mũ đỏ treo lên xe đạp là mẹ em lại đứng hàng giờ trước bàn thờ ông nội em, mặt mẹ buồn u uất, mẹ biếng ăn biếng ngủ. Mẹ đi ra đi vào thở than với bóng mẹ một mình trên vách tường. Mẹ cho tui nhỏ đi ngủ sớm rồi mẹ chống tay ngồi hàng giờ im lìm như pho tượng u sầu.

Giờ bố không đi được nữa, chân bố bị bó bột to như chân người khổng lồ. Bố ngồi một chỗ, nhìn hạnh phúc phủ đầy quanh Bố. Tui em tan trường là hăm hở trở về tíu tít kể chuyện cho bố nghe. Mặt bố oai, miệng bố tươi, tóc bố đẹp, cái gì của bố cũng đẹp trừ cái chân bó bột, nó to quá và trắng quá, trắng quá cũng kỳ kỳ.

Hết hai giờ của cô Mai, cô Mai gầy. Em để ý thấy cô nào, thầy nào ở trường em cũng ôm ồm hết, em hỏi bố, bố bảo tại dạy học mất sức mà lương chẳng đủ ăn nên thầy cô gầy đó, con phải thương thầy hơn học trò ngày xưa để cho thầy cô đỡ mệt vì phải la rầy. Từ đó em rất sợ làm cho thầy cô phải la em, nói vậy chứ thỉnh thoảng cái miệng em nó cứ ngura ngura làm sao ấy nó bắt em thủ thủ thủ thủ một cách bí mật với An. Thôi, không nói nữa, cô giận rồi cô lại gầy thêm.

Em cố chăm chú nên bây giờ chuông rung em nhẹ cả người kéo An ra sân liền. Mấy đứa nam sinh lớp em hai chân như đã chuẩn bị trước cả người như nín thở để lấy đà rồi. Chuông rung một tiếng, chúng chạy như bị ma đuổi băng vùn vụt qua

khoảng sân rộng để giữ chỗ ở bàn đá banh gỗ. Vô phúc cho thầy cô nào đi ngang sân lúc đó cũng phải lùi lại trước đà chạy kinh hồn như Vương Vũ phi thân của tui nó lúc đó.

Bọn con gái yếu điệu hơn, từ từ tiến đến hàng quả. Em thì không, em giữ gốc cây phượng. Trời nắng hanh, những giòng sáng vàng soi trên sân trường soi qua lá xanh. Dưới gốc cây để nhìn nắng lung linh vũ khúc sang mùa, để nhìn lá xanh thật xanh, hoa đỏ thật đỏ. Bầu trời trên cao xa trong vút không một vẩn mây buồn. Em yêu mùa hạ, mùa hạ để ngắm mẹ ru em bé bên hè trên nhịp võng uể oải, mùa hạ để buổi trưa nghe hơi buồn buồn tiếng rao quả ẽ a từ xa đưa lại, nghe hơi buồn buồn tiếng chim hót nho nhỏ trên lùm cây xanh và nghe thương cả giọt mồ hôi từ trên tóc mẹ đen nhánh rơi xuống thật âm thầm. Mùa hạ để thấy hai má mẹ đỏ hồng từ bếp lui cui nấu cơm, để thấy những giọt mồ hôi nhiệt thành từ mũ đỏ của ba, để thấy áo trần ba bạc màu định mệnh.

Em mơ mộng :

— An ơi, chưa bao giờ Du sung sướng như hôm nay đó An.

An nghịch vài cánh phượng :

— Tại bố Du về phép chứ gì ?

— Ừa, bố An có về không ?

An lắc đầu :

— Đang đánh hung mà về sao được.

Em kể lể :

— Đáng nhẽ bố Du cũng phải đi đánh trận đó, mẹ bảo thật là

may nếu không bị thương chuyển này e khổ.

— Mà sao bị thương đó ?

— Nhảy dù, nhảy ngay vào chông của tụi nó, chông thoi mà phải bó bột thấy không ?

An lên giọng người lớn :

— Bó bột ngựa ngáy lắm đó Du.

Em xót xa :

— Thật không ? ngựa lắm hở ? sao không thấy bố Du kêu gì hết.

— Bố mà kêu gì, làm bố rồi không kêu nữa, ngựa nhưng cũng dẫu đi.

Em tắc lưỡi :

— Tội nghiệp bố tao, vậy mà bố tao không chịu gãi, sao bố gan thế mày nhỉ !

— Gãi sao được mà gãi, gãi bột ấy mà !

Em thừ người ra vì thương bố, trời ơi, vậy mà về hùa với mẹ em lại thú vị vì bố bị bó bột ; bởi nếu không bó bột bố sẽ bỏ đi hoài.

An chợt hỏi :

— Sao mày lại tên là Hồng-My-Du ? Tên kỳ quá à ? tao thấy trong lớp đứa Nguyễn đứa Trần đứa Vũ... mày họ gì lại họ Hồng, hoa Hồng ấy à ?

Em kiêu hãnh :

— Bố tao tên Hồng-văn-Lực, tao tên Hồng-My-Du vì tao bà con với vua Hùng Vương, họ Hồng bàng đó, mày không biết à ? My-Du y như My-Nương đó.

An xuyết dài :

— Dốc tổ, mi bảo mi bà con với vua Hùng Vương ?

Em gật đầu :

— Ừa, bà con mà.

— Sức mấy vua Hùng Vương là ông tổ mi bà con sao được mà bà con !

— Bố tao bảo mà lị.

— Thôi đi, đừng ý dốc.

Em đỏ mặt :

— Thật, tớ nói thật, không tin thì thôi.

An nheo mắt :

— Không tin.

— Ai biểu đừng í hỏi tớ chi rồi ngạo tớ.

Em giận rướm rướm nước mắt, An dịu giọng :

— Thì thôi tin rồi, nhưng mà kỳ quá nhỉ ? Hồng-My-Du con cháu họ Hồng Bàng thật không đáng í ?

Em gật đầu :

— Thật mà, bố bảo người VN ai cũng là con cháu nhà Hồng Bàng hết.

An vẫy tay :

— A tớ hiểu rồi, thế tớ cũng là họ Hồng nữa.

Em nhoẻn cười :

— Nếu mi muốn chiều nay đến nhà Du Du hỏi bố cho.

An thêm thường :

— Du có bố ở nhà sưng ghê
nhỉ ?

Em nói :

— Chiều nay An đến đi, Du nói
bố cho An mượn bố đây, tại An
vẫn cho Du mượn sách đó.

An ngần ngại :

— Đề từ từ đã, chiều nay An
phải coi nhà cho má An đi làm.

— Ủ, thôi bữa khác vậy, nhà Du
toàn con trai không à, An đến
Du có bạn thích lắm.

BUỔI trưa em trở về nhà, đề
thấy bố cời trần, đề thấy mẹ hồng
hồng hai má bung mâm cơm từ
bếp lên. Mái tóc đen quăn cao rơi
xuống những giọt mồ hôi yêu
thương trong như nước mắt. Bố
lặn cái xe đến gần bàn ăn cơm,
bố vuốt tóc em :

— Con đi học về có mệt không ?
Trời nắng quá phải không con !

Em lắc đầu :

— Dạ con men theo bóng cây
con đi mát lắm bố, con thích đường
nào cũng có cây bố ạ, nhiều đường
không có cây trông buồn thấy mồ
bố nhỉ. Sao ông Tổng Thống đại
thế bố ?

Bố nói :

— Đề xe chạy được nhiều khỏi
kẹt họ phải chặt cây đi, mở đường
cho rộng.

Mẹ nói :

— Con vào thay áo ra ăn cơm
bố đợi con đó mau lên.

Em thay áo như chớp, kéo ghế
ngồi gần bố, nghe bố mẹ nói chuyện,
nhìn bố mẹ ăn lòng em thấy mát,

lòng em thấy vui. Ăn rau muống
sào, ăn canh chua chứ ăn rau
luộc em cũng thấy ngon nữa.

Bố hỏi mẹ :

— Mẹ mua cho bố cái tông đơ
chưa ?

Mẹ gật đầu ;

— Rồi, không mua à được, ông
có bao giờ muốn gì mà không được
đâu ?

Mẹ tiếp miếng cá cho bố :

— « Bố » ăn đi chứ sao ăn không
vậy ?

Bố lạng người nhìn mẹ :

— « Mẹ » ăn đi, tôi ăn nhiều rồi.

Thằng Duy chột nhiu mày :

— À, bố này, thế mẹ có đẻ ra
bố không sao bố cứ gọi là mẹ hoài
vậy !

Bố bật cười, em cũng cười
chúm chúm. Bố em hay gọi mẹ em
là mẹ, bất chước bà nội gọi là
« Mẹ con Du » thì bố lại gọi tắt chữ
« mẹ » không thôi thành ra người
ngoài nghe chắc cười vỡ bụng;
Em thì em quen rồi em lại thích.
cái gì của bố mẹ em cũng thích
hết.

— Con không biết à, hồi bố còn
nhỏ, đi học bố sợ thầy giáo, về
nhà bố sợ ông nội, bà nội bây giờ
làm bố, bố sợ mẹ bố gọi mẹ là
đúng chứ gì nữa con ?

Thằng Duy vẫn còn nhiu mày :

— Còn mẹ, mẹ cũng gọi bố là
bố y như tụi con, bộ bố đẻ ra
mẹ ?

Mẹ cười :

— Thì mẹ cũng như bố, lúc
nhỏ mẹ sợ ông ngoại, đời mẹ
chưa báo hiếu ông ngoại được
nửa bữa cơm, chưa giặt cho bà

ngoại nữa cái áo nhưng nấu cơm cho bố ăn mòn móng tay, giặt đồ cho bố chai bàn tay, nghĩa là mẹ sợ bố nhất mẹ phải gọi là bố chứ?

Thằng Duy gật gù:

— Con biết rồi, sợ ai gọi người đó là bố mẹ.

Mẹ nạt đùa:

— Thôi ăn đi kéo người ta ăn hết lại lần đùng ra ăn vạ.

Bố lại nhắc:

— Có thật mẹ mua cho bố cái tông đơ chưa?

Mẹ cười:

— Rồi, hỏi gì dữ thế.

Bố tính toán:

— Lúc này coi như tôi thất nghiệp ngồi một chỗ, lương trung úy có thắm thạp chi, hồi trước mỗi bữa về tôi còn chạy Honda ôm chút đỉnh chứ bây giờ!

Mẹ vui vẻ:

— Thôi tương ơi bộ tương tính mở tiệm hớt tóc trong ngõ hẻm này?

Bố nghiêm mặt:

— Minh tính coi, nhà này bốn thằng con trai kể tôi nữa là năm. Mỗi tháng hớt tóc ít nhất một lần chưa kể mùa này nóng nực

nội e phải hai lần. Mỗi cái đầu tối thiểu một trăm, một tháng kể tôi nữa là bảy trăm rồi. Để bảy trăm đó làm được khối chuyện. Mùa này e phải hơn một ngàn, mình coi tóc tại bố con tôi bù xù như hippy cả rồi, tôi chưa dám hỏi tiền hớt vì...

Mẹ ngồi im, bố tiếp:

— Hồi trước chạy Honda ôm mỗi ngày cũng được vài trăm có khi hơn lương trung úy nữa, kể ra đi dạy thu hơn nhưng kẹt linh dạy thế nào được, ở vài ngày ra trận vài ngày.

Mẹ gạt đi:

— Thôi không tính chuyện Honda ôm nữa hủ hủ một bữa chưa chưa sao.

Em quên nói bố em chạy Honda rất giỏi, bố biết lương bố không đủ ăn nên mặc me cần bố vẫn thỉnh thoảng chạy honda vào giờ nghỉ. Có khi bố mang về cả năm trăm đó, linh tráng nghèo không tiền mua xe thích đi honda ôm của bố lắm, trông mặt mũi bố lại bảnh nữa. Một lần theo lời bố kể, bố đi dọc theo đường Công lý bố vợ được ông Mỹ, bố đành chờ bởi bố nghĩ chuyến này chắc phát tài rồi. Ông Mỹ to to là, thuê bố chở ra xa lộ đến tận Long bình gì đó. Bố ngại xa những nghĩ chùa nhật mai cả nhà có bữa cơm ra bữa cơm bố cứ chờ. Đến gần căn cứ Mỹ, bố mừng lắm ai ngờ bố nghe lạnh ở thắt lưng, ông Mỹ dơ súng dọa bố đề quyết tiền, bố linh dù thật, bố cũng can đảm như ai cũng mạnh như ai, nhưng hợ hợ súng đã kề sát thắt lưng bố đành bỏ ông Mỹ xuống cong lưng phóng xe một mạch. Bố sợ ông Mỹ nổi hứng cướp luôn xe bố thì chết, cả nhà có mỗi cái xe.

Mẹ nghe chuyện, bố cũng đại đem kè cho mẹ mẹ làm rằm nhà mẹ khóc nữa và mẹ cấm hẳn bố làm nghề xe ôm. Được một tuần thì bố bị thương rồi bị bỏ bột.

Bố đề bát xuống :

— Chiều nay các con nghỉ phải không ? Bố sẽ hớt tóc cho bốn đứa, con Du khỏi, rồi mình cũng tập đi, hớt cho tôi luôn. Cái ông hớt tóc cào cào vài nhát ăn ngon ở của mình ba trăm bạc. Biết đâu tôi chả thành thợ hớt tóc nổi tiếng mua cho mình cái nhà khỏi đi thuê mua xe hơi nữa mua gì không được.

Mẹ cười :

— Ông làm như...

— Như gì, tôi nghiên cứu kế hoạch kỹ lắm rồi, mấy thằng lính trong tiền đoàn tôi mỗi ngày hớt cả trăm cái đầu, tôi nhìn hoài rành lắm đó rồi mẹ con Du coi tôi hớt tóc không thua gì thợ đâu nhé, đâu mình đưa bộ tông đơ cho tôi coi.

Mẹ đứng lên mở tủ lấy cái hộp giấy đưa cho bố, bố ngồi xam xoi kéo và cái tông đơ.

— Máy ngàn đây ?

— Ba ngàn của người ta đấy.

— Đắt nhỉ, mà không sao vài tháng là lấy lại vốn rồi.

Buổi chiều khi giấc ngủ trưa uể oải đã trôi qua, bố bắt bốn ông nhóc đứng sắp hàng trước mặt bố và bố khởi công một công tác vĩ đại : tập làm thợ hớt tóc.

— Hớt tóc đề nghị hẹ đấy nhé, tha hồ mát mẻ, tóc tai bù xù khô quá. Bây giờ bố làm theo lối dạy chuyên cho nó khoa học, hớt giống nhau hết mà.

Mẹ cũng lẳng xằng một bên bố,

tôi thì vào chân sai vật. Những nhát tông đơ của bố cứ phăng phăng đi như tấn công địch liên hồi.

Mẹ kêu :

— Chỗ này một nhát nữa chứ, chỗ dài chỗ ngắn coi sao được.

Bố tuân lệnh mẹ ngay, mẹ lại kêu :

— Không được trắng quá rồi, ông hớt tóc sao như người ta gặt lúa vậy hử ? coi coi hừ đầu con tôi hết giờ.

— Chết sao kỳ thế, nham nhờ thế này ấy à, coi lại cho thẳng Dững cái đi, như chó gặm thế này này.

— Ủa sao lại hớt kiểu này, kiểu gì kỳ thế này này, chỗ ngắn chỗ dài.

Bố nói :

— Thôi kiểu mới nhất đó, Paris mới mà mẹ mày biết gì mà cũng nói, ở xó nhà hoài chả biết một gì hết. Một mới của người ta đấy.

Mẹ gắt :

— Chẳng Pari pa-rung gì hết, coi không được thì nói không được.

Ba cậu :

— Này có im đi không ? Người ta làm cứ nheo nhéo hoài.

Em sợ sệt đứng im phăng phắc, mẹ cũng im được một giây rồi lại than :

— Thôi đi, ông không biết hớt rồi, tôi mà làm còn đẹp hơn ông, ai đời đứa nào cũng nham nhờ thế này, ngắn không ra ngắn dài không ra dài bực cả mình.

Bốn thằng nhóc mở hội tuôn như tắm, hết bố xoay lại đến mẹ

xoay. Chúng không thấy gì nên còn hào hứng. Bố hùng hục làm, bố xoay xe bố như chong chóng. Cái chân bố bột trắng phếu vương đầy tóc đen.

— Đề rồi coi... Lần sau chắc nghệ thuật hơn.

Mẹ mỉa mai :

— Còn lần này chắc phản nghệ thuật ?

Bố gắt :

— Mẹ mày thật.

— Thật gì, hư đầu con tôi hết trơn.

— Con bà chứ không phải con tôi ? nói vậy mà cũng nói.

Má đứng lên :

— Thôi đó ông làm một mình, tôi đi nghỉ, mệt cả người ta rồi, đau đầu quá.

— Ủ bà vô trong phòng đi, cho bố con tôi làm.

Tôi vẫn đứng bên bố, mẹ vào phòng lục đục một mình bố nói nhỏ :

— Tại trời nóng, mẹ giận tí tí đó, đề mẹ nghỉ.

Em hỏi bố :

— Bố mệt không bố ?

Bố lắc đầu :

— Không, thắm gì bố đi đánh nhau mệt hơn nhiều, người ta đây bố xuống như đầy bao gạo ấy ?

Em tò mò :

— Mỗi lần nhảy dù bố sợ không ?

— Có chứ, lúc người ta bật đèn đỏ, rồi chuông kéo dài dài, bố lạnh cả gáy ấy sắp hàng và lao ra, Nhưng khi dù ôm rồi, phơi phơi giữa không gian, người nhẹ tênh bố thích lắm hồi chưa có mẹ chưa có các con bố còn mơ ước bay như vậy hoài ấy.

Thằng Dũng bô bô :

— Mai một lớn lên con cũng đi nhảy dù, con không lấy vợ nữa chết rồi ai nuôi.

Bố véo mũi nó :

— Xấu nhé chưa gì đã vợ với con.

— Thì con nói con không lấy vợ mà.

Bố tiếp tục làm thịt từng dĩa, tông dĩa đưa đi đưa lại đều đều. Mẹ xem chừng sốt ruột quá lại mò ra, mẹ nhìn thằng Di rồi nhăn nhó :

— Trời ơi, xấu tàn tệ luôn, thôi gọt tọc cho rồi để thế này người ta cười cho chết.

Bố hơi nhăn :

— Mẹ mày ra là thấy la thấy rên.

— Không rên sao được, toi ba ngàn bạc. Biết vậy thì mấy trăm kêu thợ cho rồi, khỏe mình khỏe mày.

Bố im lặng làm việc, bố nổi tiếng là khỏe mạnh, hồi bà nội sinh bố ra, bố to nhất làng nên đặt tên là Lực, Bố khỏe như trâu và mẹ thì như liều. Hèn gì bố thương mẹ ghê thôi.

— Vào nghỉ đi mai một lại than sứt kí, người đã gầy cứ hay nói nhiều.

Mẹ thở dài :

— Ông 64 kí tôi có 44 kí không

than sao được, này bữa nay trở đi tôi không hầu nữa, người ốm làm sao hầu người mập được.

— Được tôi hầu bà, tôi ở nhà hầu bà.

— Hừ nói nghe hay lắm, i chết sao anh cắt trắng đầu thằng Di vậy?

Me tiến đến nâng mặt nó lên:

— Trời ơi, mặt mũi nó trưa nay còn bô như gì, giờ ông làm sao mà như chú tiểu thế này hử? hử?

Quả thật thằng Di giờ giống chú Tiểu thật, xấu hơn nữa là khác.

Me dậm chân, bắt bốn thằng nhóc đứng ngay đơ cho mẹ nhìn rồi kêu trời:

— Thôi hỏng hết rồi, để đó cho tôi, như chó gặm thể này nham nhở quá.

Bố gật nhẹ lên:

— Im đi gọt cho nó mát không biết gì cứ lải nhải hoài.

Mẹ gừ:

— Ừ gọt cho mát, thì gọt trọc đi chứ, chỗ trắng chỗ đen đầu không ra đầu ai chịu được.

Thằng Dũng hơi tiếc nên long lanh sắp khóc, thằng Di chả hiểu gì vẫn cười khoe răng sún.

Bố lại loay hoay, một giờ sau cả bốn nhóc thành bốn chú tiểu con con trông buồn cười không chịu được. Thằng Di chạy lại bên mẹ:

— Bắt đền bố cho con đi mẹ.

Mẹ giận quá không nói được nữa cứ ngồi thở ra, bố lăn xe:

— Thở dài hoài nghe nẫu cả ruột.

Mẹ vẫn ngồi im, bố đành cười cầu hòa:

— Cho tôi ly nước đi mẹ nó.

Mẹ đứng lên rót nước đưa cho bố, mẹ tức gần khóc rồi. Bố dờ dảnh:

— Nghĩ hè rồi, gọt cho mát, vài bữa xanh rì cả bây giờ ấy mà.

Mẹ thừ người không nói, bố doa:

— Thôi được ngày mai đi tháo bột bố ra mặt trận liền cho mẹ đỡ tức.

Em hoảng hốt:

— Thật không bố?

— Ừ, Bố chỉ bị bó bột thôi ăn thua gì bố vẫn đánh giặc được như thường nếu mẹ giận bố.

Mẹ mỉm cười:

— Ở đó mà trận với mạc, bố con nhà ông thật hết chỗ nói.

Bố cười thật tươi:

— Hót tóc đón mùa hè, bà chẳng hiểu gì cả, tụi nhóc hết dám chạy ngoài đường, đỡ cho bà khỏi phải hét thấy không? Tôi tỉnh như thần ấy chứ.

Mẹ kéo tụi nhóc đi tắm:

— Được một ngày, mấy tướng nhà này mai không rông ra đường chớ kể nữa là.

Em tiến tới phủi những phiến tóc dính trên bàn chân bó bột của bố. Em ngược mắt nhìn bố, em thương bố quá khi thấy bố chớp mắt nhìn theo bốn chú tiểu con con của bố. Em gọi khẽ:

— Bố!

Bố xoa đầu em rồi nói khe khẽ:

— Hơi xấu một tí nhưng càng mát phải không con?

cho mùa hè Sài Gòn

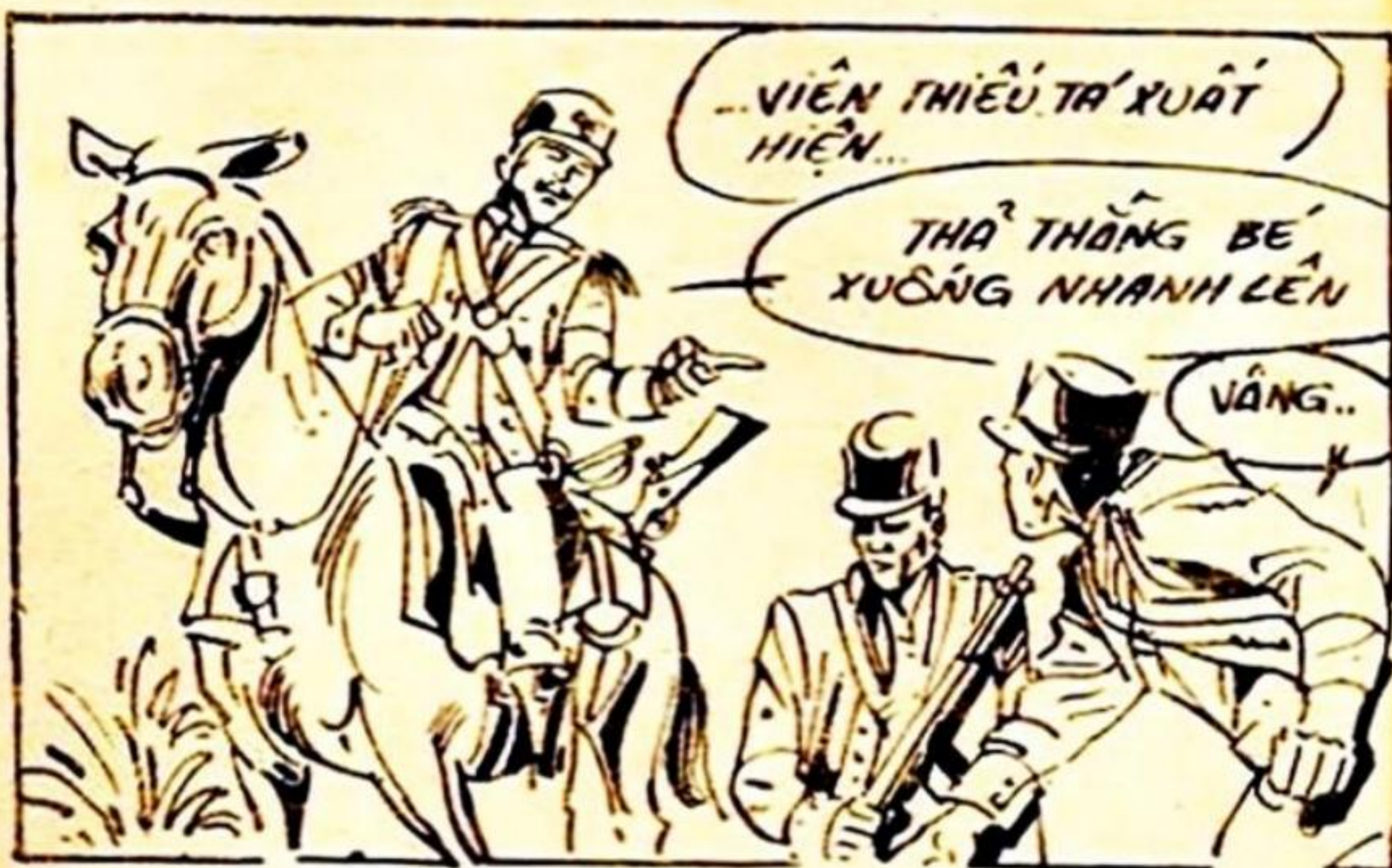
LÊ HẰNG

• tiếp theo

KẺ PHẢN BỘI

TRANG : NGUYỄN-TÀI
LỜI : TRẦN GIAO

TÔI THEO ÔNG
TA VỀ TRẠI LÚC
ĐÓ...

ÔM CHẮT
TA NHÉ...

BIẾT MẸ TÔI LÂM BỆNH
ÔNG CHO BÁC SĨ ĐẾN
SÀN SỐC... VÀ ĐỔI ĐẶT VỚI
TÔI HẾT SỨC TỰ TÊ...
KHI MẸ TÔI MẤT...
ÔNG CHO CHÔN CÁT
THẬT ĐẸP...

THẾ ÔNG
TA CƠ NHỚ
VÀ? GÌ CÂU
KHÔNG...?

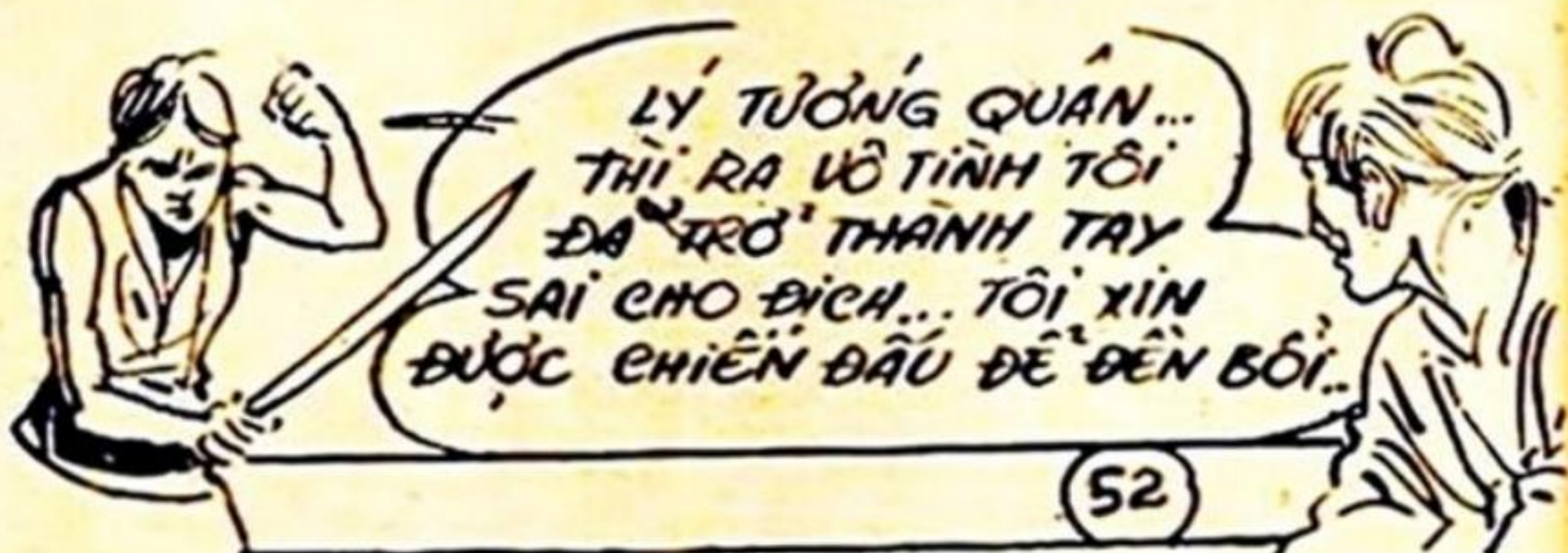

KHÔNG..
À... CỜ...

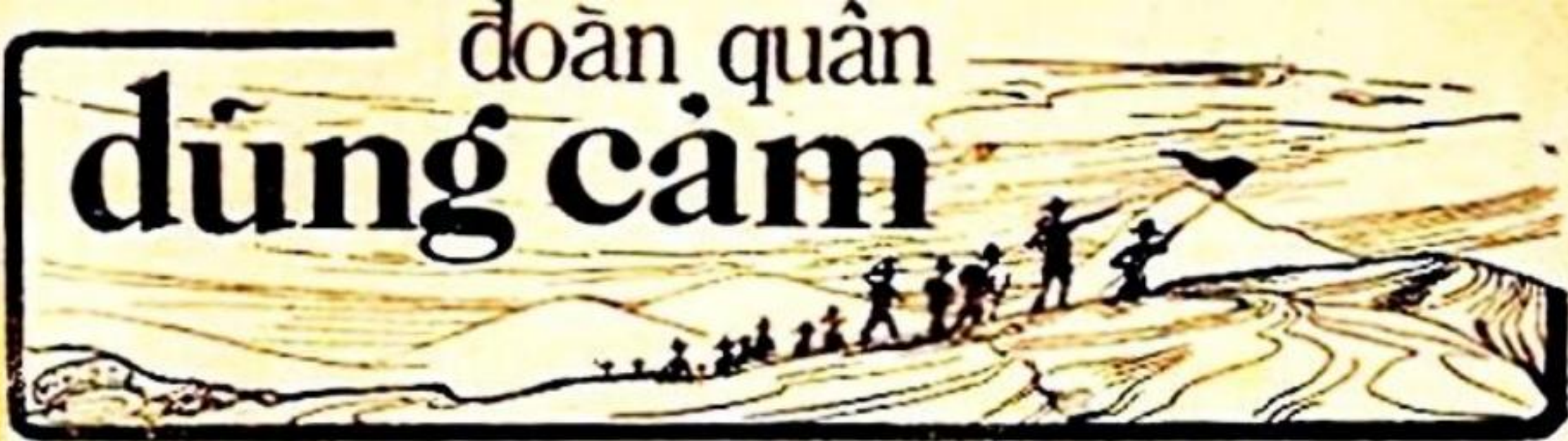
51

(52)

(còn 1 kỳ nữa)

đoàn quân dũng cảm

Truyện dài phóng tác của HOÀNG ĐĂNG CẤP

TIẾP THEO ĐQDC, Phim võ hiệp Tân (178)

Đôi mắt đưa bé sáng ngời niềm vui mừng. Nhà báo Nguyễn Trí Hồng mỉm cười nhìn Tuấn :

— Bây giờ tôi « hội đàm » với thanh tra Tuấn, và tôi cho Tuấn biết các vấn đề tôi cần... Phải nói với cháu như thế trước khi giao cho cháu nhiệm vụ đầu tiên...

Nhà báo ngừng nói chốc lát để uống cạn ly cà phê thơm nồng. Tuấn lấy ly đề vào mâm rồi nói :

— Cháu sẽ có đủ thì giờ để thi hành nhiệm vụ chủ giao vì cháu đang nghỉ hè...

— Như thế thì lại thêm một điều may nữa. Vây, cháu là người độc nhất biết tại nạn bất ngờ này đã làm cản trở công việc của chủ khi chủ sắp thành công. Chủ đến đây để tìm một người (tìm dấu vết của một người thì dùng bợn) và tìm cái khác nữa. Nhưng chúng ta hãy tìm người đã : Đó là nhiệm vụ số 1 của cháu. Người đó tên là Thạch Sun. Cháu có biết hay có nghe tên người này lần nào chưa ?

Tuấn ngược mắt nhìn lên trần cổ vắn dung trí nhớ xem có ai ở trong làng tên Thạch Sun...

— Dạ không ! Cháu chưa bao giờ nghe tên đó trong làng này !

— Chủ có thể cho cháu biết trước. Thạch Sun tuy nhỏ người nhưng mạnh như voi vậy. Người ấy da ngăm ngăm đen, trên môi có râu cá chốt...

— Đó có phải là hình dáng của Thạch Sun ?

— Thừa ông Thanh Tra, phải ! Cháu biết không, bất cứ hình dáng nào cũng có ít nhất một điểm đặc biệt. Chủ biết Thạch Sun có tật ở tay trái. Ông ta đã bị cắt đứt ngón tay cái trái trong một tai nạn... Cháu có muốn chủ lặp lại chi tiết này cho nhớ ?

— Cháu có thể ghi lên giấy được không ?

— Không, bởi vì chúng ta làm việc trong bí mật tuyệt đối. Trong các công tác gián điệp, các điệp viên phải thuộc nằm lòng tất cả những gì có ích cho sứ mạng sắp sửa hoàn thành...

— Hoặc các điệp viên nuốt luôn các giấy tờ vào bụng nếu bị địch bắt...

Nhà báo Nguyễn Tri Hồng vui vẻ lặp lại rõ ràng rành mạch tất cả các chi tiết mà ông ta vừa nói.

— Nào, bây giờ nhà thám tử đi săn tin đi ! Điều khó nhất là đừng để bị bại lộ. Cháu phải cố gắng nói ít đi càng tốt, nhưng phải tìm cách làm người khác nói nhiều... Cháu nhớ kỹ bí quyết điệp viên chưa ?

— Dạ thưa xếp, nhớ !

Tuấn nhảy ra khỏi cửa. Lòng nó rộn rã niềm vui vì nó cảm thấy mình hôm nay thật quan trọng.

Tuấn vừa bước xuống thang vừa suy nghĩ dữ dội. Làm thế nào để tách khỏi hai em Phát và Minh bây giờ ? Sự lo lắng này đã cung cấp cho Tuấn dịp may đầu tiên trong giấc mộng làm thám tử. Trước cửa quán trọ, ông Hoàng đang sắp sửa chuyển bánh chiếc xe hàng cũ kỹ. Hai em của Tuấn có vẻ hết sức bận rộn.

Vừa thấy Tuấn, Phát la lên :

— Mau lên anh ! Ba chờ tụi mình ra quán.

— Anh không đi đâu ! Hôm nay anh có chuyện với ông Hồ...ng... quên... aah muốn nói ông Viễn...

Tuấn suy nghĩ : « Xếp, có lý : Phải hết sức thận trọng, mình phải dấu tên thật của xếp ! »

Nhất định hai em của Tuấn đến chiều mới trở về. Buổi sáng hôm nay hoàn toàn của Tuấn. Thật là tốt đẹp ! Tuấn đi vui vẻ ra đường.

Làng Sơn Hà là một làng hết sức sầm uất, nhà cửa khang trang. Những người mới đến đây lần đầu đều lầm tưởng đây là một quận lỵ rộng lớn. Đường phố tráng nhựa rộng thênh thang. Đặc biệt làng Sơn Hà có một toà lâu đài cổ trong một trang viên bao la.

Vừa đi, Tuấn vừa nhăm lại các dữ kiện của vấn đề. Phải tìm dấu vết của một người nhỏ con nhưng khoẻ mạnh, da ngăm ngăm đen, có râu cá chốt nhất là ngón tay cái trái bị cắt đứt, nhưng làm thế nào đi dò hỏi để khỏi bị lộ ? Thạch Sơn ? Nhất định đó không phải tên của một người trong làng này ? Có vẻ Kampuchia quá !

Trong lúc đang suy nghĩ, Tuấn gặp Vịt. Vịt tức là Thịnh, năm nay mười bốn tuổi. Tương Thịnh đi cà bịch cà bịch giống hệt một con vịt bầu.

Chưa quen với sự trùng hợp tình cờ trong cuộc sống, Tuấn có vẻ lo lắng và khó chịu khi nghe Thịnh nhắc lại tai nạn hôm qua.

— Ở quán trọ bồ có một người bị tai nạn xe hơi gãy chân hả ? Chỗ khúc quanh thứ mấy ?

— Chỗ dốc rào ông Phan. Tao đã thắng thằng Phát. Kỳ này nó phải bỏ tiền mua cuốn truyện « Tuấn Mã Thái Dương » của Minh Quân. Nhưng ông đó không bị gãy chân, chỉ bị dập sơ sơ mà thôi!

— Giống như tao bữa nọ phải không? Ai vậy?

— Đó là một thương gia. Ông ta điệu lắm. Ông ta tên là Viễn...

— Sáng nay mày có ra « trại » không? Tao phải ghé tiệm bà Ớm mua diêm quẹt đã...

— Tao đi ngay bây giờ...

Ba của Thịnh là thợ rèn. Lò rèn của Thịnh là lò rèn độc nhất trong làng. Nhờ gặp Thịnh, Tuấn bỗng có ý định ghé chơi lò rèn chốc lát vì lò rèn ở trên đường Tuấn phải đi qua. Như tất cả mọi đứa trẻ cùng trang lứa, Tuấn rất thích vào lò rèn ngắm các người thợ lực lưỡng với những đôi tay rắn chắc nện búa vào những thanh sắt đỏ rực làm tung tóe những tia lửa sáng ngời.

Ba Thịnh và anh Sanh người giúp việc, tiếp Tuấn niềm nở như mọi ngày:

— Châu muốn rèn gì vậy châu?

Ba Thịnh thật lực lưỡng, ngực nở như một lực sĩ. Đôi tay ông cuộn cuộn những bắp thịt rắn chắc. Anh Sanh cũng không kém ba Thịnh, còn có phần cao lớn hơn.

Tay đề sau lưng, nhà thám tử tập sự tiến đến gần cái đe mà anh Sanh đang dùng một cái kẹp dài giữ một miếng sắt nóng đỏ cho ba Thịnh nện búa xuống.

Thịnh lnh, Tuấn bỗng rùng mình. Tuấn run toàn thân, Tuấn vừa nhận thấy bàn tay trái anh Sanh chỉ có bốn ngón. Ngón tay cái bị cắt đứt từ lúc nào.

« Thật kỳ lạ! Tuấn nghĩ, mình chưa bao giờ chú ý đến ngón tay cái trái của anh Sanh? »

Một lần nữa, Tuấn lại gặp thêm một trùng hợp tình cờ trong cuộc sống: Tuấn tin rằng nhờ mình biết quan sát, có óc thám tử, Tuấn mới khám phá ra điều này và nhà báo Nguyễn Tri Hồng nhất định sẽ hài lòng khi nghe Tuấn phúc trình lại.

Một ý nghĩ lóe trong đầu Tuấn. Theo như Tuấn biết, không có ai ở làng Sơn Hà bị tật nguyền giống như anh Sanh. Như thế, nếu có một người nào tên Thạch Sun cũng bị tật giống như thế, nhất định anh Sanh phải biết vì đồng cảnh ngộ người ta dễ thông cảm với nhau.

Tuấn thấy lý luận của mình hết sức vững chắc. Vì thế, Tuấn tỉnh hỏi:

— Anh Sanh, anh có biết người nào tên Thạch Sun cũng bị cắt đứt ngón tay cái trái không?

Nhưng nó đã dần lại được. Bởi như thế chả khéo léo tí nào, nếu xếp biết được nhất định « xếp » sẽ rầy vì như thế là trái với phương pháp làm thám tử.

Tuấn bèn tìm cách đề đưa người nói chuyện vào trong :

— Anh Sanh ơi ! Anh có làm việc bình thường với bàn tay trái không ?

— Bình thường chứ em !

— Vì em sợ thiếu mất một ngón tay... À, tại sao anh bị vậy hả anh Sanh ?

— Tại hồi nhỏ anh phá quá ! Anh khuyên em đừng bắt chước theo anh lúc đó... Em biết anh làm gì không ? Hồi nhỏ, anh đã lượm được một cái hỏa tiễn ở trong đồng. Tò mò, anh tháo vít cái hỏa tiễn đó và do đó anh bị cụt mất một ngón tay. Anh không chết là vì chắc mạng anh lớn lắm, nếu không...

Anh Sanh đưa cho Tuấn xem cổ và ngực của mình, đầy những vết sẹo trắng.

Nghe anh Sanh nói xong, ba Thịnh xen vào :

— Tai nạn như vậy xảy ra luôn luôn... Đọc báo thấy hoài. Con nít thật hay phá và tò mò. Chiến tranh đã giết người bằng đủ mọi cách.

Tuấn rất thích thú biết được chuyện trên, nhưng nó cảm thấy câu chuyện bí hiểm đó đã lôi kéo nó đi ra xa khỏi vấn đề của nó. Làm sao trở lại vấn đề bây giờ ?

Tuấn tấn công thẳng :

— Ghê quá ! Phải chỉ lúc đó anh kỹ một chút thì đâu có sao ! Từ trước đến nay em đâu có đề ý đến vết thương của anh... Anh có biết ở trong làng mình có ai bị tật giống anh không ?

Tuấn chờ đợi câu trả lời, tim Tuấn đập thình thịch. Tuấn đã nói câu cuối cùng hơi nhanh và có vẻ không tự nhiên bình thường. Anh Sanh chậm rãi trở mình thanh sắt trên đe rồi nói :

— Giống anh hả ? ...

Anh Sanh hỏi lại như có vẻ không hiểu Tuấn muốn hỏi gì.

— Phải ! giống anh, cũng bị cụt ngón tay cái trái...

Anh Sanh ngó ba Thịnh :

— Chắc không có, phải không ông ?

Ba Thịnh tựa tay trên cái cán của cây búa sắt khổng lồ, mắt ông nheo lại làm ông trông có vẻ dữ tợn lạ. Ông nói :

— Để tôi nhớ xem, chừng như có...

Tim của nhà thám tử muốn bay ra khỏi lồng ngực.

Ba Thịnh vẫn nói chậm rãi :

— Tôi nhớ ra rồi... Có... Xưa kia, ở đây có một người bị bành

khía của một máy gặt cái đứt mất ngón tay giống như anh vậy...Đó là một người thợ gặt.

Tuấn nuốt nước bọt một cái « ực » ! Tuấn hỏi :

— Ngón tay nào vậy bác ?

— Nếu bác nhớ không lầm...Ngón tay cái trái...

— Lâu chưa bác ?

— Cách đây bốn, năm năm gì đó, lúc gia đình cháu chưa về đây. Sở dĩ bây giờ bác còn nhớ là lúc đó có một người nói với bác :

« Ông xem kia ! Còn máu...thấy mà ghê ! »

— Đề cháu về kể lại cho ba cháu nghe. Bác có nhớ tên người đó không ?

— Bác không nhớ ! Bác chỉ nhớ người đó là thợ gặt...

— Người đó làm cho ai vậy bác ?

— Làm cho lâu đài...

Ba Thịnh và anh Sanh lại bắt đầu nện búa liên tiếp trên tấm đe làm vang lên những tiếng chát chúa. Tuấn phải chờ chốc lát để có lý do rút lui hầu không bị đề ý. Tuấn nói to :

— Chết ! Cháu có hẹn với Thịnh trên đồi...Xin phép bác ! Xin phép anh Sanh...

Đầu óc Tuấn quay tròn, nhưng Tuấn vẫn bước những bước vững chắc về quán trọ Thống Nhất. Tuấn cần gặp ngay nhà báo Nguyễn Tri Hồng để báo tin cho ông ta biết sự khám phá kỳ diệu đó. Và nhất là hỏi nhà báo phải làm cách nào để tiếp tục cuộc điều tra lý thú này...

CHƯƠNG II

NHÀ báo Nguyễn Tri Hồng đôi mắt sáng ngời nghe chăm chú phúc trình của Tuấn. Ông Hồng đề cho Tuấn nói từ đầu chí cuối, không ngắt lời nào cả. Thỉnh thoảng, ông chỉ gật đầu để tán thưởng phương pháp của Tuấn.

Cuối cùng, Tuấn vừa thở vừa kết luận :

— Vậy, như thế chắc hẳn có một người sống ở đây cách bốn năm bị mất ngón tay cái trái.

— Hay quá ! Cháu đúng là « một cây » thám tử ! Cháu cũng là một nhà phóng viên giỏi nữa ! Khi nào câu chuyện kết thúc, chú sẽ nói chuyện với ba má cháu.

Được khen, Tuấn đỏ mặt, mũi nở to như quả trứng gà. Tuấn hỏi :

— Thưa chú ! Bây giờ cháu phải làm gì ?

— Đề chú suy nghĩ đã ? Làm gì ? Nào...lâu đài của ai vậy cháu ?

— Lâu đài là một vùng rộng lớn nhất ở làng này... Lâu đài ở giữa rừng...

— Ở xa đây không cháu ?

— Không xa lắm ! Đi ra khỏi làng theo hương lộ số 3, đi chừng mười lăm phút là tới !

— Để xem ! Cháu xứng đáng là một nhà thám tử giỏi ! Cháu đã đạt được một kết quả tuyệt vời...Đó có thể chính là người chúng ta muốn tìm !

Tuấn la to mừng rỡ :

— Chắc không chú !

— Chưa chắc lắm ! Minh phải khách quan, bình tĩnh nhận xét sự việc thì mới chính xác được ! Chúng ta chưa biết rõ tên người thợ gặt đó...Có thể đó chỉ là một sự trùng hợp ngẫu nhiên ! Nhưng, trong bất cứ cuộc điều tra nào ta phải đi từ một sự kiện căn bản nào đó. Sự kiện đó là chính là những tin tức của cháu vừa mang về. Bây giờ, phải làm sao chứng tỏ được người thợ gặt đó là Thạch Sun.

— Phải làm sao chú ? Tuấn trở mắt nhìn nhà báo Nguyễn Tri Hồng.

— Cháu sẽ tìm được câu giải đáp ở lâu đài. Cháu có quen ai ở đó không ?

— Có ! Cháu quen Anh...Anh là bạn học của cháu.

— Anh con ai ở trong đó ?

— Con một người tá điền.

— Bao nhiêu tuổi ?

— Bằng tuổi cháu : mười bốn tuổi.

— Lúc người thợ gặt bị mất ngón tay cái, Anh mới mười tuổi. Ở nông trại, tai nạn như thế nhất định gây xúc động mạnh. Một đứa trẻ không thể nào quên được nếu đã chứng kiến, Chú tin rằng cháu có thể khai thác bạn cháu được, nhưng cháu hãy coi chừng, đừng để bạn cháu nghi ngờ gì hết !

— Dạ ! Bây giờ mấy giờ rồi chú Hồng ?

Nhà báo đưa tay lên xem chiếc đồng hồ Omega sang trọng. Kim đồng hồ vừa chỉ đúng mười giờ.

— Đồng hồ chú đẹp quá !

— Bộ cháu thích nó hả ? Nếu cháu thành công trong công tác chủ giao phó nghĩa là nếu cháu giúp chú có đủ tài liệu để viết một loạt bài báo điều tra, chú sẽ biếu cháu cái đồng hồ này.

— Thưa chú, cháu không chịu đâu ! Chiếc đồng hồ đẹp thật... nhưng cháu không muốn chú phải đền bù như thế đâu, kỳ lắm !

— Nhưng chú đã hứa thì chú sẽ thi hành... Bây giờ là mười giờ. Cháu có thể đến gặp Anh sáng nay không ?

— Cháu có thể !

— Tốt !

Tuấn quay nút cửa, mở cửa ra ngoài. Nhà báo Nguyễn Trí Hồng bỗng gọi giật Tuấn lại. Tuấn hơi ngạc nhiên trước câu nói nghiêm trọng nhưng có vẻ ngập ngừng của chủ Hồng :

— Nhất là... Nhất là... Cháu đừng bao giờ nói với ai về chú... Vì như thế cháu sẽ làm thất bại tất cả. Cháu chỉ nên nhớ chú chỉ là khách hàng của quán trọ này...

— Ông Viễn, nghề nghiệp buồn bán...

Nhà báo mỉm cười :

— Tốt ! Cháu đúng là một nhà thám tử ! Chào nhà thám tử ! Chúc nhà thám tử thành công !

* * *

Tuấn leo lên xe đạp có vẻ rất kiêu hãnh. Cậu ta thẳng đường đến lâu đài. Công tác có vẻ được tiến hành rất tốt đẹp, thành công chắc chắn miễn là Tuấn sẽ gặp hèn một lần nữa ở nông trại !

Tòa lâu đài cổ, như nhà thám tử tập sự đã nói với chủ Hồng, ở trong một vùng đất rộng lớn bị những khu rừng dày đặc bao quanh. Người ta kể rằng lâu đài này thuộc về một dòng họ Chăm cha truyền con nối. Lịch sử lâu đài này gồm những cách xử thế và những hành động của các lãnh chúa chiếm ngụ. Theo giòng thời gian, nhiều màn kịch đen tối và dữ dội đã diễn ra trong các bức tường của lâu đài. Nhiều người đã nói chắc chắn rằng mỗi đêm họ thấy các bóng ma đi rảo quanh lâu đài và nhiều khi khóc nức nở. (Có người lại nói một trong những bóng ma đó là một thiếu phụ đẹp tuyệt vời bị ông chồng đã man giết giống như con quỷ râu xanh).

Chủ nhân hiện tại của lâu đài là ông Chế Kỳ ! Ông Chế Kỳ sống rất bí mật. Người ta đồn ông là con cháu của Chế Bằng Nga. Ông sống cô độc một mình trong lâu đài với một người giúp việc trung thành, bà Na. Bà Na gần bằng tuổi ông. Bà Na giúp ông sắp đặt các đồ vật nhiều khi rất kỳ quặc do ông sưu tầm được.

Cũng trong vùng đất của lâu đài, có một nông trại... Nhà Anh, bạn học của Tuấn, ở đó.

Tuấn cho xe chạy vào sân làm các con gà mái đang mổ hạt dưới ánh sáng mặt trời chạy tán loạn. Tuấn dựng xe, vào bếp chào má Anh. Má Anh chỉ cho Tuấn chỗ Anh và ba Anh đang làm việc.

(Còn tiếp)

● ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN ●

Bốn mùa

MÙA Xuân đi qua dốc núi nghiêng nghiêng. Mùa xuân đi qua ngàn xanh lá cỏ. Trên đồi cánh chim một chiều đã mỏi bỗng nghe đây ngát hương yêu, và mây bay vương buồn đôi mắt nhỏ, dịu dàng như sương khói mùa đông lưu luyến lại. Nắng đã pha hồng từng gót chân son, chân đã vội vàng tung tăng bờ cỏ. Nghe mùa xuân phớt phớt trên cao, nghe nhạc hồng đón mừng trong gió. Cho giấc mơ hoa bỗng về một sớm, nồng nàn dư vị buổi tàn đông. Cho em, áo lụa óng vàng bay êm khung trời lá đỏ, cười với xuân một lần, cười với tuổi tình nào vừa chớm nở. Vòng tay ôm lấy mấy ước mơ, em chào mùa xuân, tru ái như lần đầu gặp mặt. Dù tim đau trong nỗi nhớ khôn nguôi, dù vị kỷ để muốn hoài đời đời đừng trôi xa ngày tháng, vẫn nghe xôn xao chợt dậy trong hồn, vẫn chợt băng khoảng một lần ngấm lại. Nếu có bao giờ trời thay áo mới, chính hồn em cũng là nơi chứa đầy đầy đổi thay cho lòng tự hỏi lòng, một chút yêu

thương gửi gắm khi mùa xuân yêu thương ghé bước có còn lại được gì không hở mà áng mây kia cứ hoài hoài trôi mãi...

Người đã hay chưa xuân về trên bến vắng, cánh én nào lẫn khuất vào mây. Người có mỉm cười trong gió, ngẩng ngàng nhìn bóng lá xanh tươi. Cho lối mòn rêu phủ hôm xưa nhạt mờ trong kỷ ức, cho lao đao ngày tháng vốn lưng chừng. Người đã một lần đi xa mãi, vượt ngàn thác núi cheo leo, băng qua đại dương xa thẳm. Mùa xuân dừng lại nơi đâu? Tiêu điều hay yêu điệu cảnh mơ. Miền hoang vu lộng gió, người có dừng bước một lần, để nghe xôn xao bừng dậy, một sớm huy hoàng nhạc trời trên cao. Một sớm mưa reo trên ngàn bến vắng. Người có ngấm một lần, nụ hồng thơm quyến luyến chân đi? Có phải một buổi nào dừng bước, người âm thầm ngấm cánh chim bay, cheo leo bờ vực thẳm. Có cái ướt át nào mà chẳng buồn, có cái âm u nào mà chẳng gây hương sâu dậy.

Có Mùa Hạ vàng bay như mơ, có mùa tháng năm còn xanh xao bóng nắng, có chút tình tự nào e ấp trong thơ khoảng thời gian ngọt mềm trước mặt và em biết giờ đây ngày tuổi mới đã về. Vòng tay rất âu yếm để chào mừng ngày tháng lạ, ôm vào hồn những xôn xao đợi chờ em có cảm giác mặt trời nào đang đỏ lửa nơi đây. Nắng hạ nồng, ru cơn buồn của giọng ve rậm ran. Lối đường khô nắng cháy như màu tóc dài chợt ủa. Hơi thở buổi sáng thơm tho mùi lá mới, lá bắt đầu xanh, xanh như hy vọng trong hồn người vừa chớm. Có ngày tháng nào mà chẳng đẹp, chẳng để lại trong hồn

người đôi chút ước mơ. Ước mơ của một đời, của một khoảng không gian bát ngát và cũng xa vời như hoàng hôn trên sóng biển một hôm.

Em thấy trong hồn mình chừng như dịu dàng hơn với ngày tháng dần lên, chừng như đoá mai hồng cũng ngát thơm mùi nắng hạ. Lá khô vàng bay đẹp và tinh cảm trong hồn cũng đẹp. Mùa hạ bao dung và man mại nhiều nỗi nuôi tiếc vu vơ hơn những mùa khác. Khi nhìn cánh bướm vàng bay, khi trông những làn hoa nở em thường thấy có cái gì dịu dàng mà say đắm trong đó. Ngày tháng dài và thảnh thơi hẳn ra, trời cao ngun ngút vừa đẹp cho mây trời trôi giăng mắc đọng cây cao xanh bóng.

Mùa hạ mưa bay heo hút tận chân trời, mưa nhỏ giọt như tiếng reo buồn của tiếng dương cầm thánh thót trong đêm. Có cái gì bất tuyệt, có cái gì không tàn được khi ngắm mưa bay trong một buổi chiều êm vắng. Hồn sẽ giăng muôn vàn yêu mến và cây lá như đang thăm thẳm thì trước mặt. Tất cả đều dễ chịu, đều êm ái qua khung cửa mùa hạ mệnh mang. Em có thể còn bắt gặp được nơi đó, chút rung động của một lần đất trời đôi mới để thấy hồn vương vít thật nhiều âm hưởng của một lần bay ra.

Ngọn gió Mùa Thu thường vẫn êm ái mỗi lần ghé bước, bằng khoáng thới khuất chút nhớ, chút buồn của mùa hạ. Thu hay se vào lòng nhưng nhớ. Thu ủa màu của lá nên lòng rồi cũng sinh ra lấm nổi ngại ngần. Mùa thu gửi gắm trong hồn em nhiều nỗi cô liêu, làm hiên ngoan đến cả hai bờ cỏ dại bờ vơ. Em đâu biết mùa thu về bằng cách nào chỉ thấy bỗng dưng âm vang về mãi miết với hàng

lá khô bay. Bỗng thấy lá đổ nhiều như trong giấc mơ vạt đến, dưới gót chân em xác lá nằm buồn tênh và trên đầu em chim bay nghiêng cánh làm xao xuyến cả mây trời rơi xuống.

Mùa về là đã vắng nhạc quốc khua, áo học trò chẳng còn tung bay khắp lối. Ngày tháng thành gần bên tay hơn và trên đường thì dấu chim vừa nhạt. Chắc rồi mắt chim tròn ngấn lệ sẽ buồn thêm một tí. Chắc rồi vườn lối cũ hoa nắng sẽ điêu hiu cho đậu cúc thêm vàng thơm trước ngõ.

Bến sông mơ buồn, người cũng mơ buồn. Thu dễ thương hay dễ ghét đều như nhau trong ý nghĩ thăm kiek đầy thiên vị của em. Em chẳng biết mây khói xây thành như thế nào nhưng trong em thì mùa thu đầy ấp khói mây bay vàng như màu lúa mới. Tuổi về vẫn đẹp, vẫn kiều sa dù nụ hồn nhiên có bay mờ trong mắt.

Em yêu những nụ phấn thông vàng như mùa thu nào đã qua tay, khoảng trời bình yên vừa tầm tay thật đẹp. Em yêu tương lai hồng như đôi má như lụa nắng chơi vơi. Có ngày bay về một lần, đáng thu mềm mại trong mùa bao la nỗi nhớ sẽ rất gần.

Và như vậy Mùa Đông sương khói dật đầy, nắng ngủ bèn triển cao. Chân người về bỗng dưng thấy mỏi, lãng đãng mấy tầng cao yêu dấu ngậm ngùi. Em tìm về dốc núi cheo leo, thấy bốn mùa huy hoàng trong mắt. Bốn mùa khác nhau đi đến chẳng vội vàng, bình thường như mơ ước trong hồn.

Tình reo vui trong mắt, như ngày nào chim ca hát ngợi bốn mùa.

ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN

tuổi hoa THẮC MẮC?

HOÀNG ĐĂNG CẤP phụ trách

● Tại sao mỗi tuần có 7 ngày ?

A.— Mặt trăng quay tròn chung quanh địa cầu mất chừng 28 ngày và trong thời gian đó, mặt trăng đã xuất hiện dưới bốn trạng thái khác nhau : trăng khuyết, thượng huyền, trăng tròn, hạ huyền. Đem chia 28 cho 4, ta được 7 ngày hay một tuần lễ.

B.— Chính người Chaldée chia một tuần lễ ra 7 ngày. Người Hy Bá Lai (Hébreu) đã giải thích sự chia này bằng một ý nghĩa thần bí, 6 ngày đầu là 6 ngày sáng tạo thế giới và ngày thứ bảy là ngày nghỉ cuối tuần hay ngày Sabbath. Trong triều đại Anguste ở La Mã, tuần lễ được chấp thuận một cách dứt khoát, mỗi ngày được hiến dâng cho một vị thần linh : Thần Mặt Trăng, Thần Mars, thần Mercure, thần Jupiter, thần Venus, thần Saturne : Ngày chủ nhật là ngày của mặt trời, được hiến dâng cho Chúa theo các nghi lễ Gia tô giáo.

● Tại sao mỗi năm có 12 tháng ?

A.— Phải mất một năm địa cầu mới quay quanh mặt trời được một vòng. Trong thời gian đó, mặt trăng đã quay 12 lần chung quanh quả đất. Thời gian mỗi tháng tương ứng gần bằng thời gian mặt trăng quay quanh quả đất 1 vòng. Các lịch được thiết lập theo các sự kiện trên.

B.— Trước kỷ nguyên Công Giáo, người Ba By Lon đã gọi đơn vị thời gian là « mặt trăng » hay tháng, đó là thời kỳ trời qua giữa hai thời trăng khuyết. Nhưng các mùa bị chi phối bởi chuyển động của địa cầu chung quanh mặt trời. Vậy trong quá trình lịch sử, người ta đã tu bổ luôn luôn để thiết lập một lịch trùng hợp với các mùa. Nhưng hiện nay thời gian của 1 tháng không còn liên lạc gì với thời gian của 1 tuần trăng nữa.

● Tại sao ban đêm không có mặt trời ?

A.— Bởi vì ban ngày mới có mặt trời ! Bởi vì địa cầu tự quay tròn như một con vù không lồ, mặt trời chỉ chiếu sáng được một phần địa cầu mà thôi : phần được chiếu sáng là ban ngày ; phần còn lại là ban đêm.

B.— Địa cầu tự quay tròn trong 24 giờ. Trong sự quay này, mỗi nơi trên địa cầu chỉ nhận lãnh ánh sáng của mặt trời trong một thời gian nào đó : đó là ban ngày. Ban đêm chính là thời gian một phần của địa cầu nằm trong vùng không được mặt trời chiếu sáng và vì thế ở nơi đó, người ta không thấy được mặt trời.

• **Tại sao các nơi trên thế giới không có chung một giờ ?**

A.— Giờ giấc ở mỗi nơi tùy thuộc vào vị trí mặt trời. Vì địa cầu tự quay tròn, các nước lần lượt được trình diện trước mặt trời. Khi mặt trời mọc ở Việt Nam, thì có những nơi trên thế giới mặt trời bắt đầu lặn hay đã lặn từ lâu rồi.

B.— Ở một nơi, trời đúng trưa khi nào mặt trời ở điểm cao nhất tại nơi đó, nghĩa là khi mặt trời đi qua đường ti ngo ở nơi đó. Tất cả những nơi ở trên cùng một kinh tuyến đều có chung một giờ giấc. Để cho thuận tiện, người ta chia địa cầu ra làm 24 thi đạo, mỗi thi đạo giới hạn bởi hai kinh tuyến cách nhau 15°. Tất cả mọi nơi ở phía trong mỗi thi đạo đều có chung giờ, đó là giờ đích thực của kinh tuyến đi qua trung tâm thi đạo.

— EM NGUYỄN VĂN TÂM (Kiến Hòa) : Đọc báo em thường thấy nói người này là Mạnh Thường Quân, người kia là Mạnh Thường Quân là ý nói những người đó là những người hào hiệp, giúp đỡ vô điều kiện về một vấn đề gì. Thí dụ, nếu em là người bảo trợ tiền bạc và phương tiện cho đội banh của em vô điều kiện, em sẽ được gọi là một nhà Mạnh Thường Quân.

Mạnh thường Quân là một nhân vật có thật ở bên Trung Hoa. Đó là một nhà nghĩa hiệp nước Tề, đời Chiến Quốc. Ông tên thật là Điền Văn, con quan tướng quốc nước Tề là Điền Anh... Khi cha mất, Điền Văn lên nối nghiệp làm chức Tiết Công, gọi là Mạnh Thường Quân. Ông là người nghĩa dũng, hay chiêu hiền, đãi sĩ, tất cả các bậc hiền đều mến đức đến giao du với ông rất nhiều.

Khi nhận chức, Mạnh Thường Quân lập tức cho xây nhà quán xá riêng, hàng ngày tiếp đãi hơn ngàn người, bất luận kẻ hiền người ngu. Không phân biệt giai cấp trong xã hội, ai đến đó đều được trọng đãi và xem là bạn của Mạnh Thường Quân cả. Vì ai cũng mến đức ông, nên tất cả đều tôn trọng nước Tề và xem nước Tề như một người bạn hiền. Nhờ vậy mà bờ cõi nước Tề không có ai có ý định xâm lấn ! Trong nhà ông luôn luôn nuôi trên ba ngàn thực khách mỗi ngày, nhưng chưa bao giờ Mạnh Thường Quân làm phật ý một người nào.

Rèn học lên em ! Sự học là lối thoát cao đẹp nhất của cuộc đời do em ! mến em nhiều.

— EM TRẦN THỊ HUYỀN (Saigon) : Anh nhớ câu hỏi của em, anh đã giải đáp cho một em ở trên trang báo này rồi cách đây một

nam gì đó, nhưng anh cũng giải đáp lại cho em đây vì lặp lại một lần nữa chả có hại gì cả : Môn hình học em đang học là môn hình học chấp nhận định đề : « Từ một điểm ở ngoài một đường thẳng, người ta chỉ có thể kẻ một đường thẳng song song với đường đó mà thôi ». Tất cả những định lý được chứng minh sau đó đều dựa trên căn bản định đề này. Đây là hình học Euclide.

Ngoài ra, còn hai hình học khác nữa, đó là hình học Lobatchevsky và hình học Riemann. Trong hình học Lobatchevsky, ta phải chấp nhận không chứng minh định đề (bây giờ cũng gọi là công lý) sau đây : « Từ một điểm ở ngoài một đường thẳng, ta có thể kẻ được nhiều đường thẳng song song với đường đó ». Trái lại, hình học Riemann không chấp nhận có đường thẳng song song với định đề sau đây : « Từ một điểm ở ngoài một đường thẳng, người ta không có thể kẻ một đường thẳng song song nào với đường đó cả ».

— CHÁU VY THUY TỐ HÀN (Dĩ An)^{B.11} : Châu có thắc mắc gì cứ tùy nghi hỏi về, chú sẽ theo khả năng sẵn có mà giải đáp cho châu nếu có thể được. Châu học ban B thì nhất rồi còn gì ! Châu thi vào học Kỹ sư là hợp nhất nếu châu là nam sinh (tuy nhiên, thỉnh thoảng cũng có nữ sinh vào học trường kỹ sư nhưng ít lắm). Ngoài ra châu có thể học Khoa học và chọn môn mình thích. Châu cũng có thể học luật hay Văn Khoa hoặc thi vào Đại học Sư phạm sau khi đỗ chứng chỉ dự bị ở một phân khoa đại học. Cái thích của ban B là môn học đầu thi học, không có gì trở ngại cả.

HOÀNG ĐĂNG CẤP

Đoản ca vào Hạ (tiếp trang 5)

Rồi cũng phải lìa xa trường yêu dấu
Giữ cho tròn những kỷ niệm thơ ngây
Nói gì đây trong giờ phút chia tay
Sách vở đó hành trang ngày mới lớn.

Rồi một ngày đã đến, không còn gì để nói, em hãy hát lên đi những lời cuối của « đoản ca vào hạ ». Một chút hương tóc bay bay trên triền tay gầy năm tháng... Mùa hạ bắt đầu như những bắt đầu khởi điểm... Một ngày mùa hạ đang trở về. Em có biết không?

Mùa hạ 72

LYNH THANH THẢO

● CHÂN HIỆP phụ trách

● Thực trạng giáo dục sa đoạ

« Những bấy lâu nay những điều mắt thấy tai nghe tôi đều gác bỏ ngoài tai, không để ý đến làm gì, nhưng vì các bạn trẻ, phải viết lên một phần nào NGUYÊN NHÂN của THỰC TRẠNG GIÁO DỤC SA ĐOẠ ngày nay... » ĐÌNH TƯỜNG HÂN

(Tuổi Hoa 165)

« Giáo dục sa đoạ » ! Giáo dục sa đoạ ! Ôi, tiếng nổ chát chúa của quả bom nguyên tử với khối rương Uranium khổng lồ đã và đang giết chết lẫn mòn tuổi trẻ chúng ta.

Nói đến giáo dục sa đoạ là nói đến chứng ung thư đang đục khoét từng thớ thịt, rút rĩa từng giọt máu trong tim chúng ta, những con vi trùng nguy hiểm nhất thoát thai từ sự chán chường sau hơn hai mươi lăm năm nhục nhằn với chiến cuộc vô nghĩa.

Đi tìm cho thực trạng giáo dục sa đoạ một nguyên nhân tức là đi tìm cho chứng bệnh ung thư của xã hội hiện tại một cội nguồn.

Cho rằng nguyên nhân ấy đến từ sự thối nát hoàn toàn của xã hội không đúng hẳn ; từ những hành động không mấy đẹp của các nhà giáo như bạn Đình Trường Hân đã nói cũng không đúng hẳn ; nhưng nếu cho rằng nó thoát thai từ sự bại hoại tinh thần của tuổi trẻ lại càng không đúng hơn !

Thật ra, hãy thực tế một tí nữa và bằng một cái nhìn khách quan thì cái nguyên nhân ấy, cái cội nguồn đã gây nên thực trạng « trường học hư hỏng, giáo dục hư hỏng » ấy tựu trung đều do « chính quả

tìm của cuộc đời bị nhiễm độc » (Ý thức mới trong văn nghệ và triết học, tr 105, Phạm Công Thiện). Thật vậy, tuổi trẻ mất niềm tin hoàn toàn nơi người lớn, người lớn hư hỏng, xã hội tôn thờ tiền bạc... từng ấy thứ thái ngéken và khai sinh cho lứa con du đảng (giáo dục sa đoạ) đã và đang tung hoành trong thế hệ chúng ta. Cả ba thực trạng : người lớn hư hỏng và bỏ rơi nhân cách đưa đời theo đồng tiền, xã hội thối tha đang từng tuổi trẻ bất mãn làm loạn... đưa đến THỰC TRẠNG GIÁO DỤC SA ĐOẠ.

Song le, cũng không vì thế mà ta trách móc người lớn, hãy thông cảm người lớn, hãy đọc NHỮNG GIỌT ĐĂNG của VÕ HỒNG để thông cảm cho thầy giáo CHÍNH và hãy đọc Ý THỨC Mới trong văn nghệ và triết học của Phạm Công Thiện để đừng đòi hỏi gì nơi người lớn cả.

• Đối với chúng tôi, các ông đã chết, và bây giờ đã đến lúc chúng tôi phải sống, phải đứng thẳng nhìn đời với nỗi niềm cô đơn vô hạn của tuổi trẻ, chúng tôi sẽ đi và chỉ đi một mình. Quê hương Việt Nam đang đổ vỡ ; chúng tôi sẽ gánh lấy sự đổ vỡ ấy trên hai vai yếu đuối, nhưng vẫn mang niềm kiêu hãnh vô biên ; chúng tôi sẽ tự tạo ra trách nhiệm cho mình ; các ông đã chết ; tôi phải cần lặp lại một lần nữa rằng các ông đã chết, vì thế các ông không có trách nhiệm nào cả. Trách nhiệm là trách nhiệm riêng của mỗi anh em trong chúng tôi.

Đau buồn không phải là mái nhà đang đổ vỡ ; đau buồn là chúng tôi đã ngu dại để chờ những người chết xây dựng lại ; những người chết đã chết hẳn ; chỉ có chúng tôi là xây dựng lại thôi, chỉ có những người sống là thổi sức sống vào thế giới điêu tàn này...

PHẠM CÔNG THIỆN

Vâng, hỡi các bạn tuổi trẻ chúng ta ơi ! Hãy tự xây dựng lại những gì đã đổ vỡ trong học đường, trong xã hội và hãy tự tìm kháng độc tố để diệt trừ những con vi trùng nguy hiểm nhất đã và đang đục khoét dần mòn thế hệ chúng ta. Đừng bao giờ tìm thần tượng nơi người lớn bởi chính thần tượng [sẽ] tự giết chết thần tượng !!!

đã

TRẦN THỊ MINH HƯƠNG
Nha Trang

BÀI NGỢI CA ẤU THỜI

Gởi cho em màu da trời thắm
Cắm niềm tin trên đỉnh bình yên
Và nỗi nhớ loang trong chiều
xuống chậm
Thấp tình xưa đêm đêm rết cặm
cặm
Gởi lại em dòng xanh nước biếc
Đắm hồn nhiên trong sông nước
ấu thơ
Khóc sung sướng để thấy mình
bè nhỏ
Em hỏi em hoa bướm lạc phương
nào
Gởi lại em vườn thu xưa ủa là
Nắng vương tã trên lối cỏ nhung
mềm
Anh ngồi xuống tiếc thắm bao
tuổi ngọc
Chút ăn năn như viên cuội cuối
dòng
Gởi lại em màu xanh rừng thắm
Anh làm chim bay lạc tích dòng
phương
Bao năm rồi xa cây nhớ cội
Nghìn năm sau nẻo nhớ đầu
trong mù
Gởi lại em biên chiều loang tím
Cánh chim về hải đảo mù khơi
Anh chợt thấy xa rồi thời thơ
ấu
Bay dật dờ trên sông cả trùng
đương
Đề thương em như mùa xuân
biên động
Và hồn mình bay, bay lỏng bóng
Gởi lại em cánh diều trên nương
sân
Gió vi vu qua lối trúc giậu chề
Tức là chuỗi làm cừ chính phạt

Chông hận thù và không chút
chiến tranh
Gởi lại em thêm rêu giếng đá
Lối hen hò của những cuộc tình
xưa
anh ngồi hát bài ca dao muôn
thuở
Bên nhà xưa mãi đỏ với cây xanh
Vội muôn nghìn hoa bướm chết
trong anh
Cho em dò về ướp hồn hoang dã.
CỪU NON

CHO NGÀY NẮNG HẠ

Nắng hạ về, gương kia che
ngôi đỏ
Phượng rơi nhiều, bẻ bạn tam
chia tay
Bướm kia ơi, mi có biết đầu
nào
Hạ về đến, cho em nhiều kỷ
niệm
Kỷ niệm của đời học sinh lưu
luyến
Ba tháng hè xa bạn hữu thầy
cô
Xa trường kia nơi hai buổi học
hành
Hàng ghế cũ còn với nhiều
luyến tiếc
Hạ về đây Phượng rơi ngoài
trước ngõ
Tiếng ve sà lên tiếng hát kêu
vang
Ve kia ơi, cho em hỏi đôi lời
Nghe ve hát, điệu ca buồn nức
nở

TRẦN BÁ LUẬT

Dzíc-Dzắc

Dzíc-Dzắc

Để tránh thiệt thòi cho những bà con vì lý do đường xá xa xôi cách trở không thể đem thư giải đáp đến gởi tay tại tòa soạn — trăm sự chỉ còn biết nhờ cậy vào cái nhà ông bưu điện — cũng như đề tào một sự công bằng, chủ tiệm long trọng quyết định : « Kể từ nay tất cả các thư giải đáp gởi về tòa soạn phải qua hệ thống bưu điện và Trang Vy sẽ căn cứ trên con dấu nhà bưu điện để chọn những vị gởi về sớm nhất. Vậy vị nào còn sử dụng chiến thuật « gởi thư tay » sẽ được kể như bất hợp lệ và bị loại ngay khỏi vòng chiến »

THỰC ĐƠN KỲ NÀY

1. — Họa sĩ Vi Vi don một món như sau :
Tại sao con khi nó có một chân lên ?
2. — Trào (Thượng) Thái trình làng một món thế này :
Có gì giống nhau giữa hươu thiên văn học và ông đại tướng ?
3. — Nguyễn thị Phong Hằng (Huế) « đi » thực khách một món sau đây :

Làm thế nào để có món vịt quay, hỏi các tay đầu bếp làng Dzíc-Dzắc ?

Lần trước mới nói đùa có một tí mà bà con làng Dzíc Dzắc đã tức mình, máu anh hùng nổi dậy, ùng ùng ra quân « biểu dương lực lượng » của phe ta. Thư giải đáp gởi về như bướm bướm, kết một điều là thư nào cũng đúng cả mới chết chứ. Nhưng theo « lệ làng », cũng vẫn chỉ chọn có 10 vị thôi.

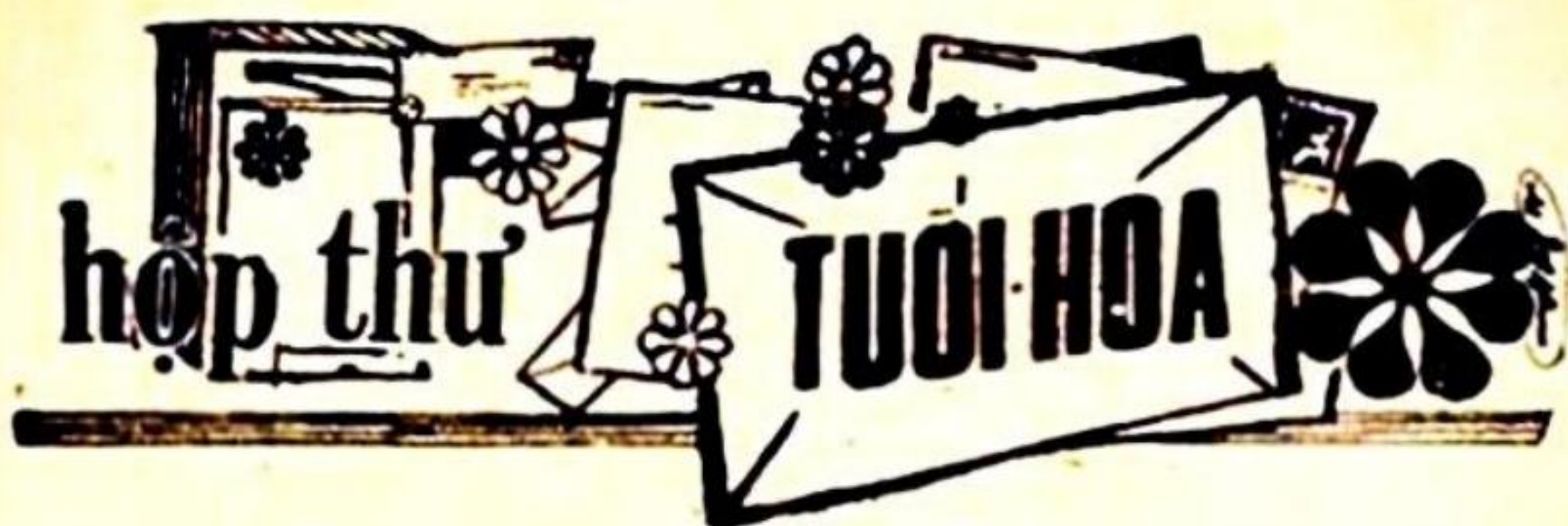
CÁCH TIÊU THỤ THỰC ĐƠN KỲ 175

1. Con quái dân trong sách Vạn Vật của Dzíc là con rắn.
2. Dĩ nhiên Trang Vy là con người rồi đó.
3. Thực khách xoi xong cả ba món của thực đơn nhữ trúng thực thì bằng vàng để lên và ung dung ngồi chờ báo biểu gởi về lặn bểp.

● Danh sách quý bạn thực khách « trúng thực » được gởi tặng tuổi hoa 177

— Bọ chét — Thu Thảo — Nguyễn Quỳnh (Saigon) — Nguyễn thị Hiền (Huế) — Thân Anh (ĐN) — Hà o Lỗi (NT) — Lưu Như Tâm (Kiên giang) — N.T.Thành (vĩnh bình) — Trần Anh Khuê (ĐL) — Nguyễn tri Kinh (BMT).

TRANG VY

— HOÀNG KIM HIỆP (Bùi Chu): Có lẽ những thư trước của em bị thất lạc, ưu tiên thư này anh trả lời cho em ngay và ghi tên em vào gd TH rồi nữa, hết giận anh em nhà. Mến

— THƯƠNG NHÂN (Qui Nhơn): Đã nhận được bài của em gửi về cả truyện bằng tranh nữa — anh đang xem nét vẽ của em khá lắm. Chúc em nhiều hàng hải đề sáng tác thêm nữa — Mến —

— THU LỆ (Nha Trang): Rất vui nhận thêm em vào đại gd TH. em cứ viết tự nhiên những gì mình nghĩ đến rồi sẽ hay — hy vọng đọc nhiều sáng tác của em nữa — Mến —

— HOÀNG THỦY (Đà Lạt): Trông thơ bé ghê vậy mà mãi đến hôm nay mới nhận được, thôi anh không giận bé đâu — giới thiệu bé với các chị rồi đó Bài dài quá bé có thể xếp lại bao giấy dày gần thân dán tem gửi về nhé — Thương —

— MIẾNG MANG (Hội An): Đọc thơ em anh như nghe một nỗi buồn len lén — mong nhận thêm nhiều sáng tác của em nữa — Mến —

— BÍCH THỦY VÂN (Diên Khánh): làm học trò thì phải thi chứ không được ghét nha — chú dành đôn bây giờ đó. Bài của cháu đang đọc — Mến —

— KIM ANH (Saigon): chà, em làm thầy bói có tương lai lắm nhé, nhưng mà đoán về anh thì sai đến một ngàn ly lân. Cả 2 bút hiệu đều đẹp và chưa ai xỉ cả, thơ cho Thái Hải gửi về tòa soạn, phòng TH trên lầu mong em đến sẽ có người tiếp dừng sợ nữa nhé. Đã ghi tên em vào gd TH. Mến.

— THY THY ÁI (Ba Xuyên) Rất vui được sự góp mặt của em, bút hiệu em chọn ai mà dám dành, đẹp lắm, anh thích đó. Bài anh đang đọc. Mến.

— LÊ QUYÊN (Phong Dinh): nhận ngay em vào gd TH nữa nhé thôi stop lại đi kẻo lút đây anh không còn chỗ ở ngay mắt. Mến.

— THƯƠNG TRƯỜNG SINH (Biên Hòa): sung sướng được nhận em làm em tình thân, rất thông cảm và mến yêu đời linh trắng của các em thỉnh thoảng về phép ghé tòa soạn em nhé! Bài em đang đọc. Mến.

CHÂN HIỆP

— **MY Ồ HUẾ** : Cô bé viết thư tán chị vừa thôi chứ, làm chị mắc cỡ đỏ cả mặt đây nè. Bài thơ của em không những hay mà còn dễ thương chi lạ. Chị không sợ đâu, có mỗi híp cả mặt cũng cố mở to để đọc thư em nữa. Thương.

— **NGỌC THỦY** (Chợ lớn) : Chị đã ghi tên em vào gđTH rồi nhé ; đừng ghét chị nữa ghen cưng. Mến

— **QUỲNH NHƯ MÂY** (Saigon) : Làm sao chị quên được em gái GL của chị. Kể từ hôm ấy ngày nào chị cũng đợi em cả... vậy mà còn bắt chị chờ nữa hà. À, Gặp chị LH sẽ hỏi thăm em. Thân.

— **ĐỖ THỊ HẢI** (Saigon) : Rất tiếc là hôm đó hết giờ chị không giữ em lâu được, hôm nào rồi ghé qua chị nhé, chuyển thư em đến T.V rồi. Mến

XUÂN MAI

— **THƯƠNG VŨ MINH** : Đã nhận khỏi thư vàng em gửi lãng và đã đọc rất kỹ. Lâu quá mới được đọc những vần thơ hay đến thế. Mong thư và thơ như em hứa đấy nhé. Hồi này em và HL_lớn mất rồi hay sao mà ít thư cho chị quá.

— **ĐẶNG THỊ THU HƯƠNG** : Mỗi nơi có một vẻ đẹp em ạ. Buổi trưa Sài Gòn nóng và bụi, đêm Sài Gòn dạo phố cũng hay hay. Vài hàng chữ chị không tả nổi Sài Gòn cho em đâu. Cảm ơn lời khen của em.

— **DI HƯƠNG** : Đã nhận em vào gđTH rồi đấy, hết giận chưa có bé ?

— **TRẦN NGUYỄN THỦY** : Thư chị đang đọc, chịu khó chờ đi nhé.

— **HOÀNG MỘNG LAN** : Em làm thầy bói « mò » sai rồi nhé đừng nghe. Thư chị đang đọc cô em chị tên Lê dạy Anh văn hết thắc mắc chưa ?

— **MÂY THU** (Sg) : Nhớ chị hờ ? Xạo chưa nhớ rằng, hông ghé thăm chị ? Anh Trinh bận lắm em ạ — bảo Thanh Hà cứ viết cho anh ấy đừng giận anh ấy nữa làm gì.

— **HUY ĐỨC** (NT) : Tệ ghê đi về Sài Gòn mà không ghé thăm chị nhé, giận cho coi.

Em nhận xét đúng những truyện dài dỏ của chị viết đấy — nhưng đừng bắt chị nói rõ thân thế và sự nghiệp. Đôi lúc quên ra kể hết sợ thiên hạ chê. Kể ra chị cũng kẹt dữ, các em hỏi mà làm lơ không trả lời thì bị các em la hoảng là chị không đọc kỹ thư em, nếu trả lời thì cũng bị la hoảng là viết về cái tội đang ghét. Khổ cho chị ghê.

— **MẮT BUỒN MI MÔ SA** : Bé tã chị cũng đẹp đó nhưng chị thì xi lắm đừng mơ mộng bé ơi Bé cũng vẫn chương một cây dỏ chớ nhi hơn nữa bé có duyên lắm nên thương chị lạ đó bé ơi.

LÊ HÀNG

TRÌNH CHÍ phụ trách

Vào Đồng Cỏ Non hôm nay
các Bé sẽ gặp :

- TRẦN THỊ PHƯƠNG LAN
- LÊ THỊ THU HƯƠNG
- TRẦN THỊ NGUYỆT MAI
- KIM ĐIỀN
- NHẬT THỦY
- KHẮC GIAO
- THƯƠNG NGÀ
- SƯƠNG MAI

KHI EM VỀ

Chân em được êm trong vườn
mùa Hạ
Em chợt nghe hoa nắng chảy say
mê.
Nơi này xưa vẫn chờ chân em
đó!
Nhớ không em? Rồi mai sẽ đi
về!
Chim hót trong miền quê hương
ngày đó.
Khi đùa vui trong khúc hát giao
mùa.
Chân em bước ngày nao hoa
nắng vỡ
Áo em xinh còn nguyên nét then
thùa.
Em muốn khóc khi chiều nao
hoa nắng
Quất quay trong trí nhớ của
ngày xa.
Chim vẫn hót trong khu vườn thơ
ấu.
Để thương, và nghe vẫn cứ ngày
ngổ.
Quê hương ngày xưa ngọt ngào
thương nhớ
Khi em về, khi mái tóc còn xanh.
Nghe trên cao, chim vẫn hót vô
tình.
Em lúc ấy đi tìm ngày thơ ấu.

TRẦN THỊ PHƯƠNG LAN
(Bút nhóm Hoa Nắng)

LÁ THƯ MÙA HÈ

□ LÊ THỊ THU HƯƠNG □

Salgon... ngày... tháng... nă

Ngọc Bích mến,

Thu viết đến Bích những dòng chữ này bằng tất cả sự vui m
hoan hỉ của Thu. Thu không làm sao tả xiết được nỗi vui mừng tràn t
trong lòng Thu cho Bích hiểu được.

Chắc Bích thừa hiểu nỗi vui của Thu rồi chứ gì? Vì hôm đến
Bích, Thu nghe câu mẹ Bích đã bằng lòng cho Bích đi nghỉ hè một n
và chọn nơi nào tùy thích. Về nhà Thu cũng xin phép và ba má Thu
bằng lòng với điều kiện là chiếm giải danh dự cuối năm, hôm nay
đã đạt được kết quả tốt đẹp sau kỳ thi đó thì tự nhiên việc này qua.

Bích à, tuần trước đi Linh của Thu ở Đà Lạt mới về, đi làm
cho Thu một xấp hình tuyệt đẹp. Những hình đó đi chụp ở Đà Lạt
những phong cảnh thật là thơ mộng, rất hợp với tâm hồn thi sĩ của B
Vì vậy Thu muốn Bích cùng lên trên đó để hưởng một không khí l
mạnh, êm đềm và tránh cái không khí bụi bặm của đô thành. Cảnh ở tr
hình đẹp làm Bích sợ, nhưng Thu tin rằng mình nhìn tận mắt thì đẹp h
nhiều. Thu sẽ với đi Linh dẫn chúng mình lên thác Cam Ly
xuống hồ Than thở, cái cảnh mà mình được xem qua hình ảnh hay ng
nói đến chữ chưa có lần diện kiến. Và chắc chắn đi Linh sẽ dẫn chủ
mình đi dạo trên những đồi thông mỗi buổi chiều, đưa mình đi xem
thắng cảnh ở Đà Lạt. Đi thường nói với Thu rằng các cháu còn trẻ nên
đầy đi đó để mở mang tâm hồn biết, sau là thưởng thức các vẻ đẹp th
nhiên. Thật là một người đi hiểu các cháu, cũng chính nhờ đi mà
má bằng lòng cho Thu tự do trong kỳ nghỉ hè này, vì ba má chỉ
Thu « làm sao » thì không ai san sóc. Bích này, nhất định Thu sẽ m
máy chụp hình để đến nơi nào đẹp tùy mình tha hồ mà chụp, khi nào n
học Thu mang ra cho bạn coi cho chúng nó lác mắt chơi.

Đã lên núi, mình cũng ở rừng quên xuống biển nghe Bích. Mình sẽ
Nha Trang, nơi căn Tân của Thu trú ngụ để Thu với cậu ấy đưa tụi m
lên Hòn Chồng và những nơi thắng cảnh ở Nha Trang. Tụi mình sẽ
hồ nhào lộn, đùa giỡn với sóng biển cho bỏ những ngày tù túng ở Sàig
Sau những giờ đùa giỡn với sóng biển, mình sẽ được mẹ Tân đãi nhữ
món ăn thật hấp dẫn. Rồi mình sẽ đi thẳng ra xứ Huế, cái xứ thơ m
với những cô nữ sinh Đồng Khánh nghiêng vành nón lá trên cầu Trườ
Tiền và những giọng hò trên Bến Sông Hương. Ở đây Bích sẽ tha hồ

mộng nhẹ, riêng Thu thì thích đếm bước trên cầu Trường Tiền và soi bóng mình trên bến sông Hương. Minh sẽ thuê thuyền bơi trên sông Hương để nghe mấy o xir Huế cất giọng hò khoan, ôi giọng hò mới dễ thương làm sao. Ra Huế đã xuống sông Hương mà không lên núi Ngự nói đến hoài. Thu và Bích sẽ lên chùa Thiên Mụ để nghe tiếng chuông ngân nga, trầm bổng và tiếng tụng kinh của xir Huế, chắc dễ thương lắm. À, minh sẽ đi thăm những lăng tẩm, những đền đài vua chúa thời xưa với những vẻ cổ kính, uy nghi.

Đó là ba nơi Thu muốn đi nghỉ trong kỳ hè tới, Bích có nơi nào khác không? Viết thư cho Thu biết để chúng mình cùng thảo luận. Nhưng nhất định ba nơi kể trên sẽ không thể vắng bóng chúng mình đâu nhé. Để kịp giờ lên đường, Bích hãy sửa soạn hành trang ngay từ bây giờ, và kiểm soát cho cẩn thận để khi khởi hành, mình không méo mắt mà kêu để quên một món cần dùng nào ở nhà.

Từ nay đến hè chỉ còn hai tuần nữa, nhưng Thu thấy lâu quá là lâu. Đã vậy mà mà Thu còn bảo khi nghỉ hè thì nên ở nhà một tuần rồi hãy đi. Thu dầy nây lên và bảo chờ lâu quá, mà Thu chỉ mỉm cười thông cảm với sự chờ đợi của Thu. Cuối năm học hành chán ghê, các bạn trong lớp nghỉ quá nhiều. Lớp Thu chỉ chừng nửa lớp đi học, mà người nào cũng thích nói chuyện hơn là chép bài. Các giáo sư cũng thông cảm, nên không gắt gao như trong giữa nien học.

Thế là Thu đã làm Bích hài lòng rồi nhé. Gớm! Bích lớn rồi mà còn làm nũng ghê, bắt người ta kể sơ những địa điểm nghỉ hè rồi trình bày những cảm tưởng trong khi chờ đợi hè tới nữa. Sao mà hành con người ta dừ thế. Nhưng không sao, đến hè lại tới lần Bích trả nợ Thu. Này nhé: một quyển sổ trong đó ghi những vần thơ mà Bích làm trong những ngày nghỉ.

Thu chúc Bích luôn vui vẻ trong những ngày chờ đợi, và hẹn gặp nhau trong hân hoan, mừng rỡ.

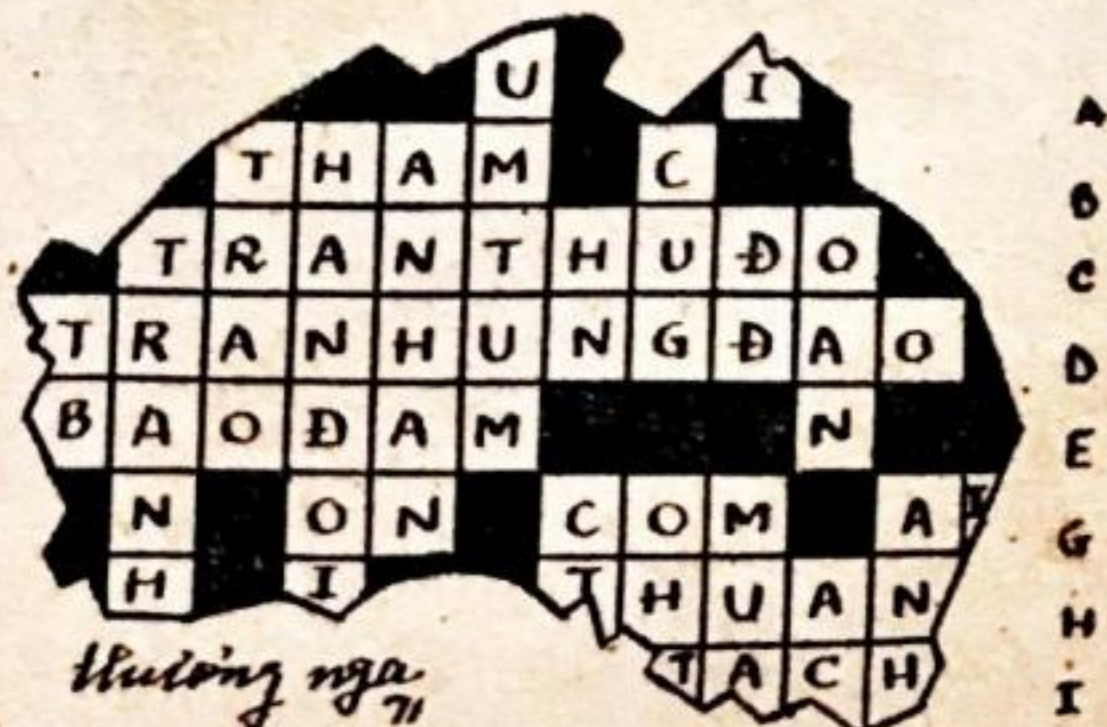
Thân ái

LÊ THỊ THU HƯƠNG

• Ô CHỮ

Kỳ trước :

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

HẠ BUỒN

KHI MÙA HẠ TRỞ VỀ

Rồi hàng phượng bắt đầu đem
hoa đỏ

Lễ về sân cùng tiễn khách thương
ca

Hệ trở về cho em mãi chia xa
Thầy với bạn, với ngôi trường
yêu mến

Kỹ niệm học trò với nhiều lưu
luyến

Mồ mai này sẽ vụt khỏi tầm tay
Nước mắt chảy dài cô bé nào
hay

Bầy nạm đó sao chứ nghe thương
la

Những vui buồn của một thời
trẻ dại

Xin được xếp vào ngàn kẻ yêu
thương

Thật vậy mai con đường dẫn
đến trường

Không còn bóng cô bé đi về nữa
Hồi bạn yêu có nghe buồn chán

Hội trường bên sao vẫn mãi im

Và một lần nước mắt nhỏ trong

Đã có bà không còn là cô bé

TRẦN THỊ NGUYỆT MAI

Hạ buồn trong lòng bé.
Xin hãy cho nhân nhé.
Hạ Tây Ninh buồn lắm
Trời Tây Ninh nóng bỏng
Chim buồn không thém hát.
Bé buồn không đi chơi.
Buổi trưa hạ không lời
Im lìm như mặc niệm.
Quê hương mình chinh chiến.
Ngót mấy chục năm dài.
Vết đạn sâu luống cày.
Miền Tây Ninh sỏi đá.
Miền Tây Ninh rừng lá
Bom đạn nơi đây nhiều.
Ôi! cần khô sỏi đá.
Ôi! hạ Tây Ninh buồn !!!...

KIM ĐIỀN
(Tây Ninh)

MÀU HOA PHƯỢNG

Em yêu loài hoa đỏ
Mang tên hoa học trò
Ôi màu hoa rực rỡ
Như môi hồng hé nở
Em yêu màu hoa đỏ
Mang nỗi sầu muôn thuở
Của lứa tuổi ngây thơ
Hay thương nhớ mộng mơ
Em yêu màu hoa đỏ
Những chiều vàng thấn thò
Rơi trên phiến đá nhỏ
Dưới sân trường chờ chờ

NHẬT THUY

Châu Phi

NGANG :

- 1) Người giữ gìn an ninh trật tự trong thành phố (viết tắt)
- 2) Bản đồ chúng ta đang làm
- 3) Một danh từ khác để gọi người Chiêm thành — Ông ba mươi.
- 4) Tiếng gọi mẹ ở miền Bắc — CỬA mắt đầu — Mắm tự đầu — Hát.
- 5) Câu khuôn mẫu để khuyên dạy người đời.
- 6) Có nghĩa là vòng, đai, khoanh.
- 7) Trái với giảm
- 8) Núp — H
- 9) Không trách hay phạt người có tội.
- 10) Thân cây lúa khi đã gặt rồi
- 11) i binh phương.

DỌC :

- A) Loài chim ban đêm.
- B) Chờ — C.

A B C D E G H I K L

- C) Lớn nhất trong ngũ đại châu.
- D) Khoảng đất mệnh mông toàn là cát.
- E) Bạc kín cho nóng — Hồ mắt đầu.
- Mười hai.
- G) Người họa thơ với Tôn Thọ Tường
- H) Cọp — Tạng phủ tiết ra mật — Giữa một và ba.
- I) Sông bồi đắp bình nguyên Bắc Phần.
- K) Nhờ.

THƯƠNG NGÃ

BÉ ĐO

Loại này thường nấu canh rau
Sắc bay dân mắt, hôm nào không
« xui »
Mất anh, Huyền đến gần « tai »
Ồ! Trông ai cũng buồn cười làm
sao?

Giờ thì vất vả thật mau
Mùa này oi bức, ve sầu ngân nga!
Đố bé là những chữ gì?

Thân tôi dùng để người ngồi,
Bây giờ rế mắt, anh vào tận sau

KHẮC GIAO

BUỔI TRẠI CUỐI NĂM

• SƯƠNG MAI

THU vừa đi vừa hát: Hè đã đến rồi, la la la...

Mai nghe lọt câu hát của Thu, liền quay đầu lại:

— Ê, bô. Hè đến thì có gì mà vui dữ vậy?

Thu dài miệng ra: Sao không vui. Nè hè, hè đến thì trường mình tổ chức đi cắm trại, vui phải biết. Ngoài ra, mình còn được nghỉ ngơi, hoặc đi đây đi đó, khỏi phải chui nhui vào quyển sách, không thú à?

Mai khẽ reo lên: Ờ há, còn có hai ngày là mình đi cắm trại rồi, mau ghê chứ nhỉ? Thu nè, thì xong rồi khỏe ghê, nhẹ nhõm cả mình, tha hồ chơi kỳ trại này. Thu ở đội nào thế?

Thu đáp: Đội ba, còn Mai?

— Mai ở đội hai, đội Mai mấy chị đã tập xong phần văn nghệ rồi, chiều thứ sáu tại Mai đi chợ đó, sương không?

— Đội Thu hình như cũng lo sẵn sàng hết mọi thứ rồi đấy. Thu định đem thêm cái máy chụp hình để chụp hết mọi người, kỷ niệm buổi trại hè.

Đôi bạn nói chuyện tới đây thì có tiếng chuông reo vào lớp!

Hôm nay là ngày cắm trại nên mới có bảy giờ. Thu đã có mặt ở trường. Bạn bè Thu đều đến đông

đủ cả. Sau khi sửa soạn « hành trang » bọn Thu bắt đầu lên đường. Ngồi trên xe, cả bọn cất tiếng hát vang, gió mát thổi làm tóc Thu tung bay rối loạn. Xe đi vào miền ngoại ô thành phố, Thu mãi miết nhìn những thửa ruộng hai bên đường, những cây lúa vàng thẫm tấp. Xa xa người nông dân còng con trâu đang làm việc. Một đừa nhỏ ngồi trong mái chổi đập nước. Lâu lắm Thu mới được nhìn lại cảnh đồng quê và hít thở không khí trong lành đó. Thu thích thú lẫn say mê nhìn cảnh vật suốt quãng đường không biết ngán. Xe đã đến địa điểm, cả bọn lục tục nhảy xuống đi vào khu rừng thông chọn chỗ dựng lều. Thu, Lan lo bề cảnh thông, lượm trái thông trang hoàng lều và sắp đặt đồ đạc cho ngăn nắp, thứ tự. Cả bọn chia nhau làm vệ sinh, lượm rác quanh lều cho sạch sẽ. Khi cái lều đã khá đẹp mắt thì có

tiếng còi tập hợp của trại trưởng. Tất cả xếp hàng theo từng đội tiến thẳng về phía trung tâm trại. Sau khi căn dặn vài điều cần thiết, trại trưởng cho giải tán để mỗi liên đội của mình phân chia công việc. Chỉ trưởng lớp cất đặt một số ở lại coi lều, một số nữa làm bích báo, một số khác duyệt lại văn nghệ sẽ trình diễn buổi chiều và số còn lại tham dự trò chơi lớn. Thu ở trong số người sau cùng này. Là một Hướng đạo sinh cho nên Thu chơi rất hăng say và tất cả mật thư Thu đều đọc được. Mật thư cuối cùng chỉ quà thưởng chôn dưới đất cách hướng Tây 10 m, hướng Đông 15 m, hướng Bắc 7 m. Không có thước đo Thu bèn nhảy 10 bước theo hướng Tây, rồi lấy cuốc đào lên. Đào đã khá sâu mà Thu chưa thấy gì cả. Đang lúc thất vọng thì bỗng cuốc Thu chạm phải một vật. Cô bé mừng rỡ đào thêm nữa, một trái dưa hấu to hiện ra. Thu reo lên ôm lấy trái dưa về lớp mình. Cả bọn cắt ra chia nhau ăn mừng.

Kim đồng hồ chỉ 12 giờ đúng, thầy Hương trại trưởng ra lệnh cho tất cả dùng cơm trưa. Đội thu ăn sang lắm: bún chả giò. Cả bọn vừa ăn vừa nói chuyện. Có mấy cuốn chả giò tụi Thu chiên bị cháy khét nhưng vui ăn cũng thấy ngon. Dọn dẹp chén đĩa xong, cả bọn nằm nghỉ trưa. Nói là nghỉ trưa chứ thật ra tụi Thu cứ nói chuyện ầm cả lên. Cô phụ trách phải tới suýt khế mấy lần. Đến ba giờ tất cả họp lại tại trung tâm trại xem trình diễn văn nghệ, gồm đủ các bộ môn: ca, vũ, kịch. Thầy Xuân lãnh phần giới thiệu chương trình, thầy pha trò rất có duyên khiến bọn Thu cứ cười mãi sau

mỗi câu giới thiệu của thầy. Thịnh thoảng thầy còn yêu cầu các vị giáo chức khác ra bày trò chơi làm cho buổi văn nghệ thêm phần hào hứng. Cho tới 5 giờ rưỡi thì bắt đầu tuyên bố các giải thưởng. Lớp Thu được nhiều giải nhất: về môn vũ, bích báo và trò chơi lớn nên mặt đứa nào cũng rạng rỡ và miệng cười toe toét. Người vui mừng nhất phải kể là cô phụ trách.

Sau khi nhận quà thưởng, tất cả nhỏ lều, thu dọn đồ đạc, lên xe ra về. Lúc đi vui bao nhiêu thì lúc về buồn bấy nhiêu. Tụi Thu luyến tiếc nhìn lại chỗ cắm trại, nhìn những đoạn đường đã đi qua mà bâng khuâng. Một ngày trại đã chấm dứt cũng chính ngày cuối cùng bọn Thu thấy nhau, chơi với nhau, làm việc bên nhau. Thu thở dài nghĩ không biết trại hè năm sau có còn đủ mặt những bạn bè, thầy cô thân yêu như bây giờ không? Mật Thu thấy cay, cô bé cúi mặt để che dấu hai hàng nước mắt sắp sửa trào ra.

SƯƠNG MAI
Hè 71

Cánh nhạn đông Xan

NHỮNG VẤN ĐỀ CỦA TUỔI NGỌ

— AN THUY (?) : Bệnh lười là bệnh hay lây lắm đó, em hãy rán chữa cho khỏi kéo rất nguy hiểm. NVĐCTH em nên viết ngắn thì tiện hơn vì đất ở đó cũng ít lắm mà.

— TRẦN CHUYỀN (T.Đ.) : Vui lòng đón nhận một cánh chim hiền ngoan. Lần sau làm thơ hay viết truyện em đừng viết tắt nữa nghe.

— LÝ ĐỨC VÂN (Ba Xuyên) : Bài Xuân của em đã mất thời gian tính rồi. Còn bài T.T. không hợp với T.H. Mong em gửi cho những sáng tác khác thích hợp hơn.

— LIÊN KH. (KBC. 4152) : Anh vẫn còn nhớ đến Liên Kh. với những vần thơ quê hương ngọt ngào. Sao lâu quá không chịu cầm bút trở lại ? Anh Trường Sơn và anh Hoàng đăng Cáp vẫn còn nhớ đến Liên và Thủy Vân. Thành thật chia buồn cùng Liên. Khi nào viết xong truyện dài ấy gửi về các anh xem nghe. Chị Trinh Chi gửi lời cảm ơn Liên thật nhiên.

— MÔNG HÀ (Đà Nẵng) : Anh rất cảm động khi đọc những dòng thư em viết cho bạn biên tập và cho riêng anh. Em không cho anh biết năm nay em được bao nhiêu tuổi thì làm sao anh có thể trả lời số tuổi của anh có gấp đôi số tuổi của em hay không ? Nhưng điều ấy cũng chẳng quan trọng phải không em ? Chỉ biết rằng T.H. đã đem đến cho em những điều bổ ích là được rồi chứ gì. Em cứ hy vọng đề sáng tác, có ngày bài em sẽ xuất hiện trên ĐCN.

— MÂY TÍM : Bài viết về mùa hè của em đến quá trễ, thành thử không thể đăng vào số này được. Khi nào rảnh, em cứ lại tòa soạn chơi, anh không có « bắt nạt » đâu mà sợ.

— LÊ PHẤN (Mũ Tho) : Em cứ gửi bài về rồi anh mới có thể cho biết lập xong phần được chứ ? Anh không tin là em « dễ ghét » đâu, dù em thứ sáu tại Mai Hè.

TH (Biên Hòa) : Đã ghi tên em vào GĐ Đội Thu hình như cũng lo lắng của em đối với TH và những lời chúc hết mọi thứ rồi đấy. Thu thêm cái máy chụp hình nữa. Bỏ hết mọi người, kỷ niệm : Bé làm to rồi đấy. Trinh Chi là anh chứ không hề. sau nhớ gọi cho đúng nhé, gọi bằng chị nữa là bạn nói chuyện tôi đã.

G (An Nhơn) : Nếu bài cháu được đăng đến cháu. Nếu cháu có gặp lúc chị ấy đang * i có thể ký vào đó được. Còn không thì... cháu cũng gray là ngày cảm xóa cho chủ nghe.

vậy giờ, Thu đã

TRINH CHÍ

□ **SÁCH MỚI:**

Chị Minh Quân vừa gửi tặng TH hai cuốn sách « Tuấn Mã Thái Dương » (tủ sách Hoa Niên) và « Giã từ bóng tối » (tủ sách Bông Hồng). Tuổi Hoa cảm ơn chị Minh Quân và ân cần giới thiệu với bạn đọc.

● **Bài nhận được:**

Hoàng Ngọc (Bảo Lộc), Vũ Nguyên 3 (Nha Trang) Hồ cầm Tú (Quảng Ngãi), Ti Hon (Đà Lạt), Khiếu Quốc Việt, Tạ văn Sĩ (Kon Tum), Vũ văn Đình (Phước Tuy). Vũ Phương Giang (Cái Mơn). Văn Cương HT (Đà Nẵng), Phong Vũ Linh Uy T.T.L (Đà Nẵng), Xuân Thanh Bình (Huế) Xuân Nương (Vĩnh Bình) Nguyễn thị Xuân Dung (Gia Định) Văn Thùy Đông (Biên Hòa) Thùy Ái (Ba Xuyên) Linh Uyên (Phan Thiết) Vành Khuyên, Võ thị Nga, Đinh thị Minh Hiền (2) Vi Dao (3), Nguyễn Thủy (2), Việt Hà (3) Thu Lê Phong Vũ Linh Uy, Học trò (3) Hoài Nam Toàn (Gia Định) Đỗ thủy Đình Vũ, Bùi thị Đức (Bình Định) Vương Nguyễn (Đà Lạt) Trần Anh Minh (Phước Nhuận) Văn Thùy Đông (BH), Đỗ Mai Lan (Gia Định) Lạc Thủy (Gò công) Nguyễn Công Khanh (Sg) Ưông Bình Phương (4) Trần Mai Kha (Sg), Cô Đơn (An Giang), Hoa Đất Mẹ, Trần công Hoan (Sg), Thủy Tú, Triều Tiên (Đà Lạt) Mai Kim Hòa (Tây Ninh), Thiện Mỹ Giang, Quỳn Thy (ĐN) Trần thị Thanh Giang (Gia đình), Hoài Máy (Sg), Lương Hữu Chính.

Món thứ nhất xin sửa lại như sau (nơi trang 48) :

— Tại sao con CÒ khi ngủ nó co một chân lên ?

TRANG VY

PHÁP VĂN

Bạn muốn nghe quen nói thạo, xem sách hiểu, có căn bản văn phạm, viết đúng, dấp hê, hãy tìm học các lớp

PHÁP VĂN BỔ TÚC, THỰC HÀNH

(nhiều lớp đủ trình độ)

- Phương pháp khoa học, đủ trợ huấn cụ của trung tâm Văn hóa Pháp dễ hiểu, dễ nhớ.
- G.s. kinh nghiệm, từng dạy TABERD, HUNG ĐẠO
- Lớp không quá 30 người. 6 giờ mỗi tuần. Học phí nâng đỡ 300đ.

Ghi tên ngay tại :

11/14 Kỳ Đồng Saigon - (Hẻm 13)

hoặc

370 Lê văn Duyệt Saigon Đ.T. 94.777

TUỔI HOA ĐỒNG BỘ

Hành trang của Tuổi Học trò.

BẠN MUỐN :

- Một món quà xứng đáng.
- Một tặng phẩm thanh nhã, lịch sự.

HÃY TẶNG MỘT BỘ TUỔI HOA

Có bán tại các nhà sách lớn ở các tỉnh. Riêng tại Sài Gòn :
Khai-Trí, Liên-Châu, Tự-Lực, Nguyễn-Trung, Thanh-Tuân, Đa-Minh, Thánh-Gia, Thomas, Xây-Dựng, Việt-Trí và Nhà sách **Nguyễn-Bá-Tòng**.

Đại lý các tỉnh Miền Trung :

Nha-Trang : Nhà sách **Cứu Thế** 40 Duy-Tân.

Đà-Nẵng : Nhà sách **Vinh-Sơn** 156 Độc-Lập.

Huế : Nhà sách **Gió Lành** 35/5 Nguyễn-Huệ
và Thư viện **Đại Học**.

Đang bán **Bộ 16, 17**

Bìa cứng — Bao plastic — Hình đẹp

Mua sĩ xin Liên lạc với Tòa soạn Tuổi Hoa 38 Kỳ Đồng SAIGON